

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA ÚČETNICTVÍ

Změny právní legislativy vybraného občanského sdružení a jeho analýza financování
Changes in Legislation of Civic Associations and Societies and Analysis of the Selected
Society Funding

Student: Bc. Sandra Zarembová

Vedoucí diplomové práce: Ing. Alžběta Urbancová, Ph.D.

Ostrava 2015

Zadání diplomové práce

Student: **Bc. Sandra Zarembová**

Studijní program: N6208 Ekonomika a management

Studijní obor: 6202T049 Účetnictví a daně

Téma: **Změny v legislativě občanských sdružení a spolků a analýza financování
vybraného spolku**
**Changes in Legislation of Civic Associations and Societies and Analysis
of the Selected Society Funding**

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
2. Právní, účetní a daňové aspekty občanských sdružení a spolků
3. Charakteristika, činnost a transformace Moravskoslezského spolku na ochranu zvířat
4. Analýza hospodaření a financování Moravskoslezského spolku na ochranu zvířat
5. Závěr

Seznam použité literatury

Seznam zkratk

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Seznam příloh

Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

MERLÍČKOVÁ RŮŽIČKOVÁ, Růžena. *Neziskové organizace – vznik, účetnictví, daně*. 12. vyd.

Olomouc: ANAG, 2013. 264 s. ISBN 978-80-7263-825-3.

SVOBODOVÁ, Jaroslava a kol. *Účtová osnova, České účetní standardy pro účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání (nevýdělečné organizace) – 187 postupů účtování*. 6. vyd.

Olomouc: ANAG, 2012. 344 s. ISBN 978-80-7263-728-7.

URBANCOVÁ, Alžběta a Šárka KRYŠKOVÁ. *Účetnictví nevýdělečných organizací A*. 2. vyd. Ostrava: Ediční středisko VŠB-TU Ostrava, 2008. 232 s. ISBN 978-80-248-1801-6.

Formální náležitosti a rozsah diplomové práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí diplomové práce: **Ing. Alžběta Urbancová, Ph.D.**

Datum zadání: 21.11.2014

Datum odevzdání: 25.04.2015

Ing. Jana Hakalová, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Prohlášení o samostatném vypracování diplomové práce

Prohlašuji, že jsem celou diplomovou práci kromě příloh zpracovala samostatně a všechny použité zdroje jsem uvedla v seznamu literatury.

V Ostravě dne 24. dubna 2015

.....

Bc. Sandra Zarembová

Obsah

1. Úvod.....	6
2. Právní, účetní a daňové aspekty občanského sdružení.....	8
2.1 Základní právní aspekty občanských sdružení	8
2.1.1 Pojem občanské sdružení	8
2.1.2 Založení, vznik a registrace občanského sdružení	9
2.1.3 Stanovy a jejich změny	10
2.1.4 Právní jednání	12
2.1.5 Zrušení a zánik občanského sdružení	12
2.1.5.1 Likvidace	13
2.2 Účetnictví občanských sdružení	14
2.2.1 Charakteristika jednoduchého účetnictví	16
2.2.2 Charakteristika podvojného účetnictví	16
2.2.3 Účetní uzávěrka a účetní závěrka	18
2.2.4 Výroční zpráva	19
2.3 Daňové souvislosti občanského sdružení	20
2.3.1 Daň z příjmů	21
2.3.1.1 Daň z příjmů fyzických osob	21
2.3.1.2 Daň z příjmů právnických osob	21
2.3.2 Změny v daňové problematice	23
2.3.2.1 Daň z příjmů	23
2.3.2.2 Ostatní daně	24
2.4. Úprava občanského sdružení dle nového občanského zákoníku	25
2.4.1 Nástupnické právnické formy dle nového občanského zákoníku	25
2.4.1.1 Spolek	26
2.4.1.2 Ústav	30
2.4.1.3 Sociální družstvo	33
2.5 Shrnutí	35
3. Charakteristika, činnost a transformace Moravskoslezského spolku na ochranu zvířat	37
3.1. Základní charakteristika Moravskoslezského spolku na ochranu zvířat	37
3.1.1 Poslání spolku	38
3.2. Původní stanovy Moravskoslezského spolku na ochranu zvířat	39
3.2.1 Organizační struktura Moravskoslezského spolku na ochranu zvířat	40

3.2.2 Členství v Moravskoslezském spolku na ochranu zvířat	42
3.2.2.1 Vznik členství	42
3.2.2.2 Členská práva	43
3.2.2.3 Členské povinnosti	43
3.2.2.4 Zánik členství	43
3.2.3 Společná, přechodná a závěrečná ustanovení Moravskoslezského spolku na ochranu zvířat	44
3.2.4 Zrušení Moravskoslezského spolku na ochranu zvířat	44
3.3 Aktivity Moravskoslezského spolku na ochranu zvířat	45
3.3.1 Základní činnost	45
3.3.2 Vedlejší činnosti	45
3.4 Majetek Moravskoslezského spolku na ochranu zvířat	46
3.5 Účetnictví Moravskoslezského spolku na ochranu zvířat	47
3.5.1 Finanční zpráva	47
3.5.2 Výroční zpráva	48
3.6. Daňová problematika Moravskoslezského spolku na ochranu zvířat	48
3.6.1 Základ daně	49
3.6.2 Snížení základu daně	49
3.6.3 Daň z příjmů Moravskoslezského spolku na ochranu zvířat	49
3.7 Transformace Moravskoslezského spolku na ochranu zvířat	51
3.7.1 Změna názvu	51
3.7.2 Změna stanov	52
3.7.2.1 Analýza stanov spolku	52
4. Analýza hospodaření a financování Moravskoslezského spolku na ochranu zvířat....	54
4.1 Analýza majetku Moravskoslezského spolku na ochranu zvířat	54
4.2 Analýza dosavadních způsobů financování spolku	56
4.2.1 Analýza hospodaření z hlavní činnosti Moravskoslezského spolku na ochranu zvířat	56
4.2.1.1 Příjmy z hlavní činnosti Moravskoslezského spolku na ochranu zvířat	56
4.2.1.2 Výdaje z hlavní činnosti Moravskoslezského spolku na ochranu zvířat	59
4.2.1.3 Výsledek hospodaření z hlavní činnosti	61
4.2.2 Analýza hospodaření z vedlejší činnosti Moravskoslezského spolku na ochranu zvířat	63
4.2.2.1 Příjmy z vedlejší činnosti Moravskoslezského spolku na ochranu zvířat	63
4.2.2.2 Výdaje z vedlejší činnosti Moravskoslezského spolku na ochranu zvířat	64

4.2.2.3 Výsledek hospodaření z vedlejší činnosti	65
4.2.3 Shrnutí.....	66
4.3 Návrh na zlepšení financování	67
4.3.1 SWOT analýza	68
4.3.1.1 Silné stránky	69
4.3.1.2 Slabé stránky	71
4.3.1.3 Příležitosti.....	73
4.3.1.4 Ohrožení	74
5. Závěr.....	76
Seznam použité literatury.....	78
Seznam zkratk	81
Prohlášení o využití výsledků diplomové práce	
Seznam příloh	
Přílohy	

1. Úvod

Součástí reformy soukromého práva se v českém právním řádu stala legislativní úprava soukromoprávních neziskových osob. Dle zadání se tato diplomová práce bude zabývat především transformací bývalých občanských sdružení, jež byly založeny podle zákona o sdružování občanů, na nové možnosti právních forem dle platného nového občanského zákoníku. Vzhledem k tomu, že oblast působení nového občanského zákoníku v neziskovém sektoru s sebou přináší řadu změn a novinek, se téma zpracovávané touto diplomovou prací jeví jako velmi aktuální. Faktem je, že s touto problematikou přijde do kontaktu každé občanské sdružení, jež vzniklo před klíčovým rokem 2014.

Cílem celé diplomové práce nesoucí název *Změny právní legislativy vybraného občanského sdružení a jeho analýza financování* je, po seznámení se s minulou a aktuální legislativou neziskového sektoru, objasnit s jakým právním změnám došlo z důvodu povinné přeměny občanského sdružení na zvolenou novou právní formu. Veškerý tento proces bude následně aplikován na konkrétní vybrané neziskové organizaci a současně dojde k zaměření se na její oblast hospodaření.

V druhé kapitole za použití metody popisu bude objasněno, jaké právní ustanovení platilo pro občanská sdružení za doby působení zákona o sdružování občanů. Následně v důsledku transformace dojde k představení si možností, které neziskovým organizacím vznikly v podobě nových právních forem. Na závěr této kapitoly budou za pomoci metody komparace tyto možnosti srovnány a dojde k určení, která je pro občanská sdružení nejvýhodnější.

Třetí kapitola je věnována konkrétní neziskové organizaci Moravskoslezskému spolku na ochranu zvířat, která vznikla v roce 1990 a tudíž aktuální tematika transformace se jí bez pochyby týká. V začátku kapitoly budou představeny základní charakteristiky, původní stanovy organizace a poté budou objasněny oblasti účetní a daňové problematiky. Na závěr se bude soustředění upínat na právní oblast a změny, které rok 2014 organizaci přinesl. Dojde k rozboru stanov a současně budou předneseny návrhy na jejich přeměnu.

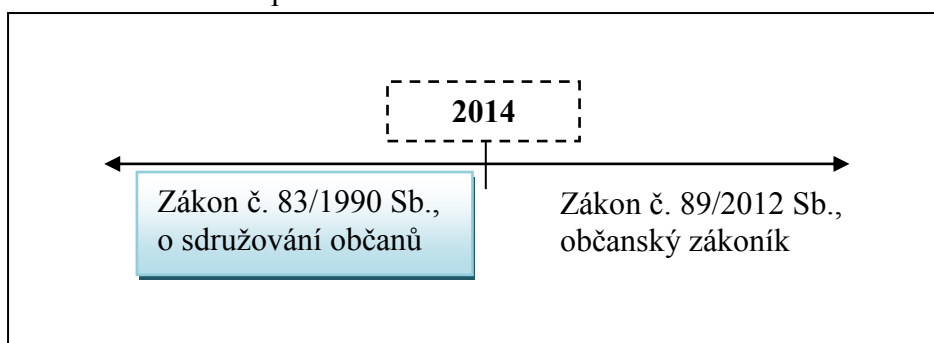
Čtvrtá kapitola se zaměřuje především na financování Moravskoslezského spolku na ochranu zvířat. V úvodu prostřednictvím analýzy budou objasněny jednotlivé činnosti a

členění příjmů a výdajů, které organizace v jednotlivých letech vykazovala. A dojde tak k zhodnocení, jak si organizace v oblasti hospodaření v celkovém důsledku vede. Následně budou podány pomocí SWOT analýzy návrhy na zlepšení finančního postavení organizace ať už z oblasti vnitřního působení či oblasti okolních příležitostí a ohrožení.

2. Právní, účetní a daňové aspekty občanského sdružení

Před rokem 2014, se občanské sdružení řídilo dle zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů (viz obrázek 2.1). Od roku 2014 dochází ke změně a všechny existující a nově vzniklé organizace se řídí dle nového občanského zákoníku. V následujících kapitolách budou představeny právní, účetní a daňové aspekty organizace, které byly platné do 31. 12. 2013.

Obr. 2.1 Časová osa platnosti zákonů

Zdroj: vlastní zpracování

2.1 Základní právní aspekty občanských sdružení

Občanské sdružení patří společně s dalšími typy organizací, jako jsou např. nadace, nadační fondy a obecně prospěšné společnosti, mezi neziskové organizace. Nevýdělečná je ta organizace, která nebyla založena za účelem podnikání, ale je to taková instituce, jejíž činnost přináší prospěch jiným skupinám lidí, společností či státu.

Jsou to takové instituce, jejichž existence vychází z principu řízení společnosti, což představuje schopnost lidí žijících a spolupracujících v určitém prostoru, organizovat a vzájemně usměrňovat své jednání.

2.1.1 Pojem občanské sdružení

Činnost neziskového sektoru může být označena znaky, jako jsou např. princip solidarity, uspokojování potřeb, autonomie vůči státnímu zásahu, neformální členská struktura.

Soustředují se především na hlavní poslání, přičemž peněžní obnos z něj plynoucí stojí až na místě druhém. Právě poslání je základním pilířem neziskové organizace. Vyjadřuje důvod, proč organizace vznikla a čeho chce dosáhnout. Následně od určení, čemu se chce organizace věnovat, se zaměřuje na další podstatné kroky jako je legislativa, nástroje používané pro splnění poslání a samotná činnost tomu odpovídající.

Sdružení je samostatnou právnickou osobou, jeho členy mohou být fyzické i právnické osoby. Pro jejich vznik nebylo potřebné povolení státního orgánu, stačilo pouze registrace u Ministerstva vnitra ČR, kam zakladatelé podávali návrh na registraci.

Tato právní forma - občanské sdružení - se zakládá především za účelem poslání uspokojit zájmem svých členů nebo občanů v jejím okolí, a to v rozmanitých oblastech jako jsou ochrana zvířat, kultura, sportovní aktivity, ekologie, zájmové činnosti dětí a mládeže, umělecká činnost apod. Výhodou této právní formy je také nízká ekonomická zátěž – při vzniku není povinnost jakýchkoliv majetkových vkladů.

Velmi často docházelo k tomu, že jednotlivá sdružení byla založena se společným cílem a tudíž mohla spolu uzavřít smlouvy o součinnosti. Díky nim docházelo k vytvoření „Svazu zúčastněných sdružení“ a řídilo se taktéž zákonem o sdružování.

2.1.2 Založení, vznik a registrace občanského sdružení

Občanské sdružení bylo založeno na základě písemné zakladatelské smlouvy uzavřené zakladateli. Jak tvrdil zákon o sdružování občanů dle § 6, sdružení vznikalo na základě návrhu na registraci, který byl předán Ministerstvu vnitra.

Při návrhu na registraci bylo podstatné zastoupení sdružení, přípravný výbor skládající se nejméně třemi občany, z nichž alespoň jeden musí být starší 18 let. Návrh musel obsahovat jména a příjmení těchto osob, jejich data narození, bydliště a upřesnění, který z členů přípravného výboru je oprávněn jednat jménem tohoto výboru. Součástí musely být také samozřejmě podpisy všech členů výboru, kdy úřední ověření nebylo nutnou podmínkou. Za podání návrhu nebyla povinnost platit žádný správní poplatek. Řízení o registraci bylo zahájeno dnem, kdy Ministerstvo vnitra obdrží návrh bez jakýchkoliv vad. V případě

nepřítomnosti povinné náležitosti nebo neúplnosti či nepřesnosti mělo ministerstvo povinnost na tyto skutečnosti do 5 dnů od návrhu upozornit přípravný výbor.

Do roku 2013 platilo, že dle § 8 zákona o sdružování občanů existovaly okamžiky, kdy mohlo ministerstvo vnitra registraci odmítnout a to v případě, že:

- jedná se o politickou stranu či hnutí, církev či náboženskou společnost nebo osobu založenou k výdělečné činnosti nebo k zajištění řádného výkonu určitých povolání,
- jsou stanovy v rozporu s požadavkem svobody sdružování (někdo je nucen ke členství ve sdružení, nesmí svobodně vystoupit nebo svým členstvím sobě nebo někomu jinému způsobuje újmu) nebo,
- jedná se o nedovolené sdružení:
 - sdružení s cílem popírat nebo omezovat práva občanů z důvodu jejich národnosti, rasy, pohlaví, politického názoru, náboženského vyznání, sociálního postavení apod.,
 - sdružení plánující dosahování svých cílů nelegální cestou,
 - ozbrojená sdružení (výjimku tvoří sdružení držící střelné zbraně, pro sportovní účely nebo k výkonu práva myslivosti).

V případě, že tyto okamžiky nenastaly, bylo ministerstvo povinno registraci provést, ta probíhala deset dnů od zahájení řízení o registraci. Dále museli zřizenci přípravného výboru poslat jedno vyhotovení stanov s vyznačením dne registrace.

Členové vzniklého občanského sdružení měli právní subjektivitu, což znamená, že měli způsobilost k právům a povinnostem. Veškerá práva a povinnosti členů organizace obecně upravují stanovy.

2.1.3 Stanovy a jejich změny

Zakládající členové před podáním registrace vytvářejí dokument s podstatnými informacemi o sdružení. Celý tento spis nazýván stanovy je základním vnitřním předpisem a nehledě na podstatný rok 2014 jeho povinnými náležitostmi jsou:

- **název sdružení** – musí se výrazně lišit od již existujících právnických osob, které vyvíjejí činnost na území ČR, a od dalších specifických subjektů; nesmí být klamavý (nesmí vzbuzovat dojem, že se jedná např. o jinou právní formu apod.); od roku 2008 již není povinnost mít v názvu dodatek „o. s.“ nebo „občanské sdružení“,
- **sídlo sdružení** – jedná se o skutečné sídlo, tedy místo, kde je umístěna správa sdružení a kde ji veřejnost může najít; vzhledem k požadavkům Ministerstva vnitra ČR by ve stanovách měla být uvedena celá adresa sídla,
- **cíl činnosti sdružení**
- **orgány sdružení** – úprava je plně ponechána na členech, často se vytvářejí orgány podle vzoru obchodních společností (např. valné hromady, dozorčí rady, statutární orgány); je třeba upravit způsob ustavování těchto orgánů, rozsah jejich činnosti, popř. funkční období,
- **ustanovení o organizačních jednotkách** – pokud občanské sdružení vytvoří organizační jednotku, která může jednat svým vlastním jménem (má vlastní právní subjektivitu), musí to být ve stanovách uvedeno,
- **zásady hospodaření sdružení** – způsob, jak bude sdružení získávat prostředky a jak s nimi bude nakládat.

V průběhu činnosti organizací může často docházet k potřebě změnit určité skutečnosti, jenž je potřeba oznámit Ministerstvu vnitra ČR. Mezi změny, které však není nutno oznamovat, patří např. změna osoby, která je statutárním orgánem. Jména a další osobní údaje o statutárním orgánu ve stanovách uvedeny nebývají, tzn. že změna statutárního orgánu nevede ke změně stanov a nemusí se tedy oznamovat. Pokud by však tyto konkrétní údaje ve stanovách uvedeny byly, nebo pokud dojde např. ke změně způsobu volby statutárního orgánu, změně sídla, názvu sdružení, cíle jeho činnosti, zásad hospodaření nebo ke změně jakýchkoliv dalších údajů, které jsou ve stanovách uvedeny, oznamovací povinnost zde vzniká.

Změnu stanov musí sdružení oznámit ministerstvu písemně do 15 dnů ode dne schválení změny a přiložit text změny (nebo úplné aktuální znění stanov) ve dvou vyhotoveních. Pokud tato změna splňuje zákonné požadavky, Ministerstvo vnitra ČR do 10 dnů od doručení jedno vyhotovení zašle zpět sdružení s tím, že danou změnu bere na vědomí.

2.1.4 Právní jednání

Ve stanovách občanského sdružení musejí být uvedeny údaje o tom, jak bude vystupovat navenek, rozhodovat, zastupovat a vstupovat do právních vztahů. Řízení je ve většině případů dvoustupňové. Nejvyšším orgánem sdružení je členská schůze neboli shromáždění či hromada, jenž volí orgány sdružení (výkonné a kontrolní). V pravomoci má taky možnost volit statutární orgán tedy předsedu, starostu aj.

Výkonným orgánem je rada nebo výbor, který má za úkol průběžně řídit sdružení mezi zasedáními nejvyšších orgánů. Veškeré podrobné úkony jsou uvedeny ve stanovách, které si sestavuje každé sdružení individuálně. Statutárním orgánem jednající s okolím je předseda.

Kontrolní orgán je zakládán dle vlastního rozhodnutí sdružení a slouží již podle názvu ke kontrole hospodaření, jedná se tedy o revizní komisi, kontrolní komisi nebo o dozorčí radu.

Běžně nemusí jít jen o tyto orgány jednající ve věcech sdružení. Mnohdy jsou k tomu zmocněny i osoby jiné, zaměstnanci, jednající tak na základě vnitřních předpisů, plné moci či písemných pokynů.

Vždy při jednání jménem sdružení je nutností pamatovat na odpovědnost, která jde ruku v ruce s oprávněním jednat jménem organizace.

2.1.5 Zrušení a zánik občanského sdružení

Právní úpravu zániku občanského sdružení je možno nově nalézt v zákoně č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Do roku 2013 se organizace v případě zániku řídila zákonem č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů.

Obecným pravidlem bylo, že sdružení, která vznikla zápisem do Veřejného rejstříku, zanikala zde jejím výmazem. Stejně jako vzniku předchází založení, tak i před výmazem musí dojít ke zrušení organizace.

Dle § 12 zákona o sdružování občanů občanské sdružení zaniká buď dobrovolným rozpuštěním nebo sloučením s jiným sdružením, pravomocným rozhodnutím ministerstva o jeho rozpuštění či zrušením podle jiného právního předpisu.

V případě, že stanovy neobsahují kroky pro případ zrušení, sdružení se řídí podle nejvyššího orgánu. Ten oznámí zrušení sdružení do 15 dnů příslušnému ministerstvu.

Samotnou vnitřní záležitostí každého sdružení bylo, jakým způsobem se rozhodlo naložit s majetkem při svém zániku. Není-li ve stanovách určen způsob rozdělení, majetek sdružení mohlo být použito např. veřejně prospěšným způsobem. Zánik sdružení oznámí ministerstvo Českému statistickému úřadu do 7 dnů ode dne, kdy se o něm dozvědělo.

2.1.5.1 Likvidace

Občanské sdružení má několik možností jak si počínat při zrušení. Buď může veškeré jmění přecházet na právního zástupce, v tomto případě probíhá zrušení bez likvidace, nebo v případě zrušení dle § 12 odst. 1b zákona o sdružování občanů dochází k zrušení s likvidací, tedy k majetkovému vypořádání.

V průběhu likvidace dochází k mimosoudnímu vyrovnání majetkových vztahů zanikající právnické osoby a do zániku používá ve svém názvu dodatek „v likvidaci“. Osoba dohlížející na průběh - likvidátor - je pověřen statutárním orgánem sdružení (pokud není stanovami určeno jinak) nebo Ministerstvem vnitra ČR (v případě, že ke zrušení sdružení došlo z jeho rozhodnutí, nebo pokud sdružení samo likvidátora bez zbytečného odkladu nejmenuje). Likvidátorem může být jen fyzická osoba.

Oprávnění likvidátora:

- jedná za sdružení jen ve věcech směřujících k likvidaci sdružení,
- je povinen oznámit vstup sdružení do likvidace všem známým věřitelům a zveřejnit tuto skutečnost nejméně dvakrát s alespoň dvou týdenním časovým odstupem v Obchodním věstníku pro ostatní věřitele,
- sestaví ke dni vstupu sdružení do likvidace zahajovací likvidační rozvahu a soupis jmění,

- pokud zjistí, že je sdružení v úpadku nebo že je předloženo, musí bez zbytečného odkladu podat insolvenční návrh,
- sestaví zprávu o průběhu likvidace s návrhem na rozdělení likvidačního zůstatku,
- ke dni zpracování návrhu na rozdělení likvidačního zůstatku sestaví účetní závěrku,
- do 30 dnů po skončení likvidace podá návrh na výmaz sdružení z registru Ministerstva vnitra.

Další náležitosti likvidátora stanovil také zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví. Jde zejména o povinnost uzavřít účetní knihy ke dni předcházejícímu vstupu do likvidace a otevřít nové účetní knihy, provést inventarizaci, sestavit mimořádnou účetní závěrku, při likvidaci je nutno též uzavřít bankovní účty aj.

Při vypořádání likvidačního zůstatku se u občanských sdružení postupovalo podle stanov organizace. V případě, že nezisková organizace prováděla doplňkovou činnost, musel likvidátor požádat finanční úřad o souhlas s ukončením činnosti.

K zániku sdružení docházelo až jeho výmazem z registru Ministerstva vnitra ČR. Zánik sdružení ministerstvo oznámilo Českému statistickému úřadu do 7 dnů ode dne, kdy se o něm dozvědělo.

2.2 Účetnictví občanských sdružení

Účetnictví zobrazuje uskutečněné hospodářské operace dané organizace. Výsledkem je soubor informací o stavu majetku, závazků, o jejich pohybech a změnách. Obecné pravidlo pro všechny účetní jednotky zní, že účetnictví musí poskytovat věrný, správný a poctivý obraz reality.

Účetnictví plní především tyto funkce¹:

- *evidenční – poskytuje přehled příjmů a výdajů, sleduje stav a pohyb majetku a závazků,*
- *kontrolní – usnadňuje kontrolu hospodaření účetní jednotky,*

¹ STEJSKAL, Jan a kol. Neziskové organizace - vybrané problémy ekonomiky. Wolters Kluwer, 2013. 172 s. ISBN 978-80-7357-973-9. (s. 141)

- *preventivní – přispívá k ochraně majetku povinnou evidencí,*
- *výsledkovou a analytickou – zjišťuje hospodářský výsledek a jeho vztah k dosaženým a předpokládaným činnostem účetní jednotky.*

Účetní jednotky účtují podvojným zápisem o skutečnostech, které jsou předmětem účetnictví, do období, s nímž tyto skutečnosti časově a věcně souvisí – aktuální princip.

Účetnictví občanských sdružení je upraveno těmito předpisy:

- *zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů* (dále jen „zákon o účetnictví“),
- *vyhláška č. 504/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání, pokud účtují v soustavě podvojného účetnictví* (dále jen „vyhláška č. 504/2002 Sb., pro účetní jednotky účtující v soustavě podvojného účetnictví“),
- *vyhláška č. 507/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky účtující v soustavě jednoduchého účetnictví* (dále jen „vyhláška č. 507/2002 Sb. pro účetní jednotky účtující v soustavě jednoduchého účetnictví“),
- *České účetní standardy pro účetní jednotky, které účtují podle vyhlášky č. 504/2002 Sb., pro účetní jednotky účtující v soustavě podvojného účetnictví, ve znění pozdějších předpisů* (dále jen „ČÚS“) - občanská sdružení, která vedou účetnictví, se řídí ČÚS č. 401 – 414.
- *interní účetní směrnice* - účetní jednotky mají povinnost vést v písemné formě své interní účetní směrnice (interní předpisy, pokyny, příkazy), ve kterých upřesňují a vysvětlují postup účtování v oblastech, které nejsou přesně vymezeny právními předpisy. Tato povinnost vychází ze zákona o účetnictví (např. směrnice o oceňování, odpisování, o inventarizaci aj.) a z vyhlášek Ministerstva financí (např. směrnice o normách přirozených úbytků zásob, o kursových rozdílech aj.).

Dle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů je zřejmé, že každá právnická osoba, čili i nezisková organizace musí vést účetnictví a má na výběr zda jej bude vést v jednoduchém nebo podvojném rozsahu.

2.2.1 Charakteristika jednoduchého účetnictví

Postupem času docházelo ve znění zákona o účetnictví k několika novelizacím. Obecně platilo, že občanská sdružení mohla vést jednoduché účetnictví, pokud jejich příjmy nepřesáhly částku 3 000 000 Kč, v roce 2002 byla tato hranice zvýšena na 6 milionů Kč.

Dle § 38a zákona o účetnictví platného do 31. 12. 2007 bylo nadále některým „neziskovkám“ umožněno účtovat v soustavě jednoduchého účetnictví, pokud v něm účtovaly k 31. 12. 2004. Od roku 2008 možnost tímto způsobem vést účetnictví podle předpisů ve znění účinném k 31. prosinci 2003 stále pokračuje, ale za podmínky, že jejich celkové příjmy za poslední uzavřené účetní období nepřesáhnou 3 000 000 Kč.

Základní charakteristika jednoduchého účetnictví²:

- *úctuje o příjmech a výdajích,*
- *příjmy a výdaje se účtují do toho časového období, kdy se uskutečnily,*
- *provádění účetních záznamů má pouze podobu lineární evidence,*
- *využívají se tři účetní knihy – peněžní deník, kniha pohledávek a závazků a pomocná kniha,*
- *neexistuje účetní závěrka, nýbrž je prováděno uzavírání účetnictví,*
- *výkaznictví je nahrazeno přehledem o majetku a závazcích a přehledem o příjmech a výdajích,*
- *majetek (včetně pohledávek) a závazky jsou evidovány.*

Nesmí být zapomenuto na to, že neziskové organizace reprezentují svou formou právnické osoby, tudíž v žádném případě nemohou vést daňovou evidenci, kterou vedou jen osoby fyzické.

2.2.2 Charakteristika podvojného účetnictví

Podvojný účetnictví znázorňuje soubor účetních záznamů o pohybech položek aktiv, pasiv, nákladů a výnosů a to vše za pomoci podvojných zápisů.

² STEJSKAL, Jan a kol. Neziskové organizace - vybrané problémy ekonomiky. Wolters Kluwer, 2013. 172 s. ISBN 978-80-7357-973-9 (s. 142)

Během tohoto způsobu vedení účetnictví se sdružení řídí se vyhláškou č. 504/2002 Sb., pro účetní jednotky účtující v soustavě podvojného účetnictví.

Tato vyhláška dle § 1 upravuje:

- rozsah a způsob sestavování účetní závěrky,
- obsahové vymezení položek rozvahy (majetku a jiných aktiv, závazků a jiných pasiv),
- obsahové vymezení položek výkazu zisku a ztráty (náklady, výnosy, výsledek hospodaření),
- obsahové vymezení vysvětlujících a doplňujících informací v příloze účetní závěrky,
- směrnou účtovou osnovu,
- účetní metody a jejich použití (oceňovací rozdíly, opravné položky, odpisování, tvorba a použití rezerv, kursové rozdíly, oceňování souboru majetku aj.),
- metodu přechodu z jednoduchého účetnictví na účetnictví.

Neziskové nestátní organizace mají možnost vést podvojně účetnictví ve dvojnásobném rozsahu:

- v plném,
- ve zjednodušeném.

Ve zjednodušeném rozsahu účetní jednotky nemusejí např. účtovat o rezervách či opravných položkách, mohou spojit deník s hlavní knihou aj. To ale sebou přináší určité problematické záležitosti:

- tento způsob je vhodný pro malé neziskové organizace (bez analytiky),
- neúčtují odděleně o čerpání dotací z veřejných rozpočtů.

Lze předpokládat, že právě tyto skutečnosti jsou nevýhodami zjednodušeného rozsahu a účetní jednotky se od tohoto způsobu odklánějí a často volí druhou variantu.

V případě podvojného účetnictví mají za povinnost vést účetní knihy, jimiž jsou:

- účetní deník,
- hlavní kniha,

- kniha analytických účtů,
- kniha podrozvahových účtů.

2.2.3 Účetní uzávěrka a účetní závěrka

Během celého účetního období je zapotřebí, aby účetní informace podávaly věrný a poctivý obraz skutečnosti. Aby tyto podmínky byly dodrženy, je zapotřebí provést určité operace, jako jsou: provedení inventarizace a vyúčtování inventarizačních rozdílů, vyúčtování kurzovních rozdílů, dohadných položek, opravných položek k pohledávkám a odpisy pohledávek, zásoby na cestě a nevyfakturované dodávky, tvorba a zúčtování rezerv aj.

Následuje uzavírání účetních knih dle § 17 zákona o účetnictví – zjistí se:

- obraty stran MD a D jednotlivých účtových skupin,
- konečné zůstatky rozvahových (aktivních a pasivních) účtových skupin,
- konečné zůstatky výsledkových (nákladových a výnosových) účtových skupin,
- základ daně a splatná daňová povinnost k dani z příjmů právnických osob,
- účetní výsledek hospodaření po zdanění převodem nákladových účtových skupin a vrub účtu 963 (účet výsledku hospodaření) a převodem výnosových účtových skupin ve prospěch účtu 963.

V dalším kroku se převedou konečné zůstatky rozvahových účtových skupin a zůstatek účtu 963 na účet 962 (konečný účet rozvažný) a může se sestavit účetní závěrka.

Účetní závěrku tvoří³:

- *rozvaha (bilance),*
- *výkaz zisku a ztráty,*
- *příloha – doplňuje a vysvětluje informace k předchozím výkazům; informuje také o výši splatných závazků pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, o výši splatných závazků veřejného zdravotního pojištění a o výši evidovaných daňových nedoplatků. Součástí účetní závěrky může být také přehled o peněžních tocích nebo přehled o změnách vlastního kapitálu.*

³Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví (§18 odst. 1)

Náležitosti účetní závěrky⁴:

- *název a sídlo občanského sdružení,*
- *identifikační číslo občanského sdružení (přidělené Ministerstvem vnitra ČR),*
- *účel, pro který bylo občanské sdružení zřízeno,*
- *rozvahový den (den, ke kterému se sestavuje ÚZ, a uzavírají se účetní knihy – řádná nebo mimořádná ÚZ) nebo jiný okamžik, ke kterému se ÚZ sestavuje (jedná se o mezitímní ÚZ, kdy účetní jednotky neuzavírají účetní knihy),*
- *okamžik sestavení ÚZ,*
- *musí být připojen podpisový záznam statutárního orgánu.*

2.2.4 Výroční zpráva

Pro stávající občanská sdružení, která vznikla již před rokem 2014 a do té doby podléhala legislativě zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, by povinnost vyhotovení existovala, jen případě ověření účetní závěrky auditorem. V případě, že tato povinnost nevzniká, nedochází ani k povinnému sestavení výroční zprávy.

Od roku 2014 se občanská sdružení a nově vzniklé spolky řídí zákonem č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. A ani zde nedochází k přesné definici, zda je organizace povinna sestavovat výroční zprávu či ne. Je tedy zřejmé, že záleží na jednotlivých stanovách organizace, jak oblast výroční zprávy bude vyřešena.

Je vhodné doporučit, aby sdružení či nově spolek určitý závěrečný dokument vypracoval. Tato zpráva nemusí být zcela odpovídající § 21 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, už jen z toho důvodu, že její náležitosti neodpovídají povaze organizace.

Obecně výroční zprávy plní zákonný účel (povinnost zpracovat a zveřejnovat) a účel informační a prezentační.

Informace ve výroční zprávě jsou důležité zejména pro:

- *zakladatele občanského sdružení – zjištění, zda je dodržován účel, pro který bylo sdružení založeno,*

⁴ Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví (§18 odst. 2)

- sponzory a poskytovatele dotací – zajímají se o kontrolu hospodaření s poskytnutými dary a dotacemi, zda byly použity k účelu, ke kterému byly poskytnuty, a zda přitom byly splněny všechny stanovené podmínky,
- státní orgány (např. správce daní) – kontrola dodržování daňových a jiných zákonů,
- banky – musí znát finanční situaci v případě poskytování úvěru,
- veřejnost aj.

Proto, aby závěrečný dokument splňoval účel informační a prezentační je potřeba, aby obsahoval srozumitelné, přehledné a komplexní informace o činnosti a hospodaření. Zároveň je potřebné, aby tyto informace byly předloženy veřejnosti, protože se stávají podstatným vlivným nástrojem komunikace.

Do výroční zprávy patří zejména informace o:

- činnostech a poslání organizace,
- historii organizace, zejména dosažených úspěchů,
- lidech zajišťujících chod organizace – statutární orgány, zaměstnanci,
- činnostech a jejich výsledcích v uplynulém roce,
- plnění plánu, rozpočtu,
- majetku a závazcích,
- výnosech a nákladech.

Ať už organizace vydává výroční zprávu povinně či dobrovolně, je vždy nezbytně nutné zpracovat významné údaje tak, aby dostatečně a srozumitelně informovaly třetí strany o aktuálních činnostech a hospodaření. Vytváří tak vhodné podmínky pro budoucí vývoj samotné organizace.

2.3 Daňové souvislosti občanského sdružení

Stejně jako ostatní nestátní neziskové organizace je občanské sdružení právnickou osobou, tudíž pro něj platí obdobné podmínky jako pro právnické osoby, jenž primárně vzniká za účelem dosahování zisku.

2.3.1 Daň z příjmů

Zákon o daních z příjmů upravuje problematiku daně z příjmů fyzických osob a daně z příjmů právnických osob.

2.3.1.1 Daň z příjmů fyzických osob

Obecně platí, že neziskové organizace jsou poplatníky daně z příjmů právnických osob, ale mohou nastat situace, kdy zaměstnávají fyzické osoby, a tudíž se musejí řídit i § 6 tohoto zákona (příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky) a stávají se i plátcí daně z příjmů fyzických osob.

Mezi příjmy ze závislé činnosti⁵ mimo jiné patří:

- *příjmy ze současného nebo dřívějšího pracovněprávního, služebního nebo členského a obdobného poměru, v nichž poplatník (zaměstnanec) při výkonu práce pro plátce příjmu (zaměstnavatele) je povinen dbát jeho příkazů,*
- *příjmy plynoucí v souvislosti se současným, budoucím nebo dřívějším výkonem závislé činnosti nebo funkce bez ohledu na to, kdo je plátce,*
- *odměny členů statutárních orgánů a dalších orgánů právnických osob.*

Příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky, které nejsou předmětem této daně, jsou uvedeny v § 6 odst. 7, osvobozené příjmy týkající se závislé činnosti najdeme v § 6 odst. 9.

2.3.1.2 Daň z příjmů právnických osob

Stejně jako firmy tak i neziskové organizace jsou považovány za právnické osoby a musí se tedy řídit zákonem č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů.

Občanská sdružení byla brána do roku 2013 za poplatníky, kteří nejsou založeni nebo zřízeni za účelem podnikání. Od roku 2014 nastává změna a dochází k novému označení – veřejně prospěšný poplatník. Je to taková osoba, která v souladu se svým zakladatelským právním jednáním, statutem, stanovami apod. jako svou hlavní činnost vykonává aktivitu, která není podnikáním.

⁵ Zákon č. 586/1992 Sb., o dani z příjmů (§ 6 odst. 1)

Jsou zde i takové podniky, které ovšem dle § 17a odst. 2 mezi veřejné poplatníky řadit nelze, např. je jedná o obchodní korporace, profesní komora, zdravotní pojišťovna, nadace.

Předmět daně

Občanská sdružení, stejně jako ostatní poplatníci, kteří nebyli založeni nebo zřízeni za účelem podnikání, musí vést odděleně příjmy, které:

- jsou předmětem daně,
- nejsou předmětem daně,
- jsou od daně osvobozeny.

V příloze 1 je uvedeno členění příjmů dle let 2013, 2014 a 2015. A to právě pro přehlednost, k jakým změnám v oblasti zdaňování neziskového sektoru v jednotlivých letech došlo.

Zjišťování základu daně a sazba daně

Základem daně z příjmů právnických osob sdružení je součet dílčích základů daně z hlavních činností a dílčího základu daně z vedlejších činností.

V dílčím základu daně z hlavní činnosti se bere pouze zisková část, kterou nelze kompenzovat s případnými ztrátami z jiných činností, které jsou součástí poslání.

U vedlejší činnosti může vzniknout i ztráta, která snižuje celkový základ daně. Pokud ztráta z vedlejší činnosti přesáhne výši dílčího základu daně z hlavní činnosti, dochází k celkové daňové ztrátě, která může být odečtena od základu daně v následujících 5 zdaňovacích obdobích (§ 34 odst. 1).

Jediné zvýhodnění, které je umožněno občanskému sdružení reps. spolku, je dle § 20 odst. 7. Ten umožňuje až o 30 % snížení daňového základu, ale maximálně však o 1 000 000 Kč. V případě, že 30 % ze základu daně činí méně než 300 000 Kč, lze odečíst částku ve výši 300 000 Kč, maximálně však do výše základu daně.

Sdružení se základem daně nižším nebo rovno 300 000 Kč má tedy nulovou daňovou povinnost, což ho však nezavazuje povinnosti podat daňové přiznání. Tato povinnost se netýká pouze těch nevýdělečných organizací, které:

- nemají příjmy, které jsou předmětem daně,
- mají pouze příjmy od daně osvobozené a příjmy, z nichž je daň vybírána srážkou podle zvláštní sazby daně.

Sazba daně pro právnické osoby je dle § 21 stanovena na 19 % a vztahuje se na základ daně snížený dle § 34 § 20 odst. 7, zaokrouhluje se na celé tisícikoruny dolů.

2.3.2 Změny v daňové problematice

Vlivem nové úpravy soukromého práva dochází k přizpůsobení se daňové povinnosti. Dopad změn v daňové oblasti nebude pro neziskový sektor nijak výrazný. Ve většině případů se jedná pouze o změny související s novými instituty a výrazy nového občanského zákoníku.

2.3.2.1 Daň z příjmů

V roce 2014 ve srovnání s jinými typy daní proběhlo dostatečné množství změn v oblasti daně z příjmů. Proto pro přehlednost budou tyto změny v následujících bodech shrnuty:

- nově zaveden pojem veřejně prospěšný poplatník,
- v důsledku nepřijetí zákona o statusu veřejné prospěšnosti nebude institut veřejně prospěšného poplatníka vázán na veřejně prospěšnou činnost, ale podle stávající úpravy na kritérium neziskovosti obsažený v zákoně o daních z příjmů. Veřejně prospěšný poplatník je tak ten poplatník, který jako svou hlavní činnost vykonává jinou činnost než podnikání (tzn., není založen nebo zřízen za účelem podnikání),
- zaveden pojem „bezúplatný příjem“, který zahrnuje příjmy nabyté z dědictví, odkazu, daru nebo jiné příjmy nabyté bez poskytnutí protiplnění,
- co není předmětem daně u veřejně prospěšného poplatníka lze nově nalézt v § 18a,
- bezúplatný příjem veřejně prospěšného poplatníka je od daně osvobozen (§ 19a),
- předmětem daně jsou nově i příjmy v podobě úroků,
- předmětem daně jsou příjmy veřejně prospěšných poplatníků, kteří jsou poskytovatelem zdravotních služeb, obecně prospěšných společností, ústavů,

- zvýšení maximálního limitu pro odpočet darů na veřejně prospěšné účely u fyzických osob na 15 %, u právnických osob sjednocení limitu na 10 %.

2.3.2.2 Ostatní daně

Silniční daň

V oblasti této daně, k žádným změnám oproti předchozích let nedochází. Pouze je upravena terminologie na veřejně prospěšného poplatníka.

Daň dědická a darovací

S platností od 1. 1. 2014 došlo k začlenění daně dědické a darovací do zákona o daních z příjmů s tím souvisí že:

- veškeré příjmy fyzických a právnických osob z nabytí dědictví nebo odkazu je osvobozeno od daně z příjmů,
- zrušení zákona č. 357/1992 Sb. o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí.

Daň z nemovitostí

Dochází k přejmenování na „daň z nemovitých věcí“. Nově se řídí zákonem č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí. A přizpůsobuje se zásadě nového občanského zákoníku, že stavba je součástí pozemku a dalším novým institutům.

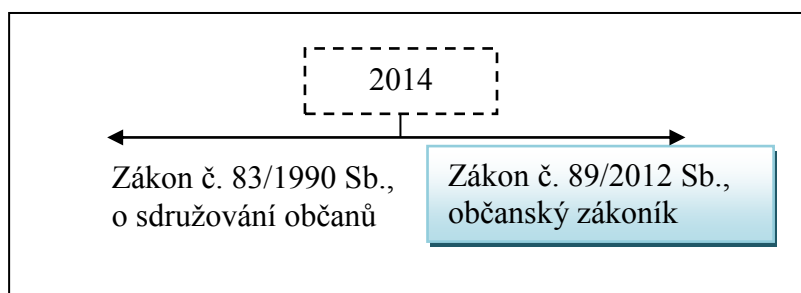
Daň z převodu nemovitostí

Tato daň je nově nahrazena daní z nabytí nemovitých věcí, která se řídí zákonným opatřením Senátu č. 340/2013 Sb., o dani z nabytí nemovitých věcí. Poplatníkem daně při koupi nebo směně je převodce vlastnického práva, pokud si smluvní strany nedohodnou, že poplatníkem je nabyvatel, v ostatních případech je poplatníkem nabyvatel nemovité věci. Nejsou zde žádná osvobození nebo výhody pro neziskové organizace a sazba daně činí 4 %.

2.4. Úprava občanského sdružení dle nového občanského zákoníku

Již od roku 2012 bylo možné pozorovat postupná vládní usnesení, že s účinností od 1. 1. 2014 dochází ke zrušení zákona o sdružování občanů a k přesunu právní úpravy občanských sdružení do nového občanského zákoníku (Obr. 2.2). Tuto transformaci lze chápat jako zkvalitnění právního základu občanského sdružení.

Obr. 2.2 Časová osa platnosti zákonů

Zdroj: vlastní zpracování

2.4.1 Nástupnické právnické formy dle nového občanského zákoníku

Splatností nového občanského zákoníku vznikají stávajícím občanským sdružením několik možností nástupnických právních forem.

Ta sdružení, která se nerozhodnou transformovat do jiné právní formy, budou považována za spolky. V tomto případě nedochází ke změně osoby příjemce dotace a příjemce má povinnost do dvou let od nabytí účinnosti nového občanského zákoníku změnit své jméno, jestliže název sdružení odporuje požadavkům.

V případě rozhodnutí vedení sdružení o volbě jiné právní formu, zde vznikají tři možnosti.

Možné nové právní formy jsou:

- ústav – jedná se nový typ právní formy vedle korporací a fundací,
- sociální družstvo,
- obecně prospěšná společnost – tuto možnost přeměny měla sdružení do konce roku 2013 a to v případě, že vykonávají činnosti, které jim nepřísluší.

Z důvodu uplynutí termínu pro volbu přeměny na obecně prospěšnou společnost, tato možnost již není aktuální a v dalších kapitolách ji nebude věnována pozornost. Podstatné tedy jsou možnosti – spolek, ústav a sociální družstvo, které budou nyní představeny.

2.4.1.1 Spolek

Jedna z možností transformace občanského sdružení je model právnických osob korporátního typu – spolek.

Obecná úprava

Základní znaky tohoto typu zůstávají nadále v harmonii se zásadou spolkové autonomie, tedy charakteristickými znaky dle § 215 jsou:

- nikdo nesmí být nucen k účasti ve spolku,
- členové spolku neručí za dluhy spolku.

Dle platnosti nového občanského zákoníku § 214 dochází k odchylce v oblasti zakládajících osob. Původně platilo, že přípravný výbor tvořili nejméně tři občané, tedy tři fyzické osoby. Dnes je možné, aby byl spolek založen třemi osobami, již nezáleží, zda se jedná o status fyzické nebo právnickou osobu.

Zároveň je kladena podmínka ohledně názvu spolku dle § 216, zde musí obsahovat přímo odkaz na svou právní formu, tedy slovo „spolek“ nebo „zapsaný spolek“ avšak postačí pouze zkratka „z.s.“.

Založení a vznik spolku

Nově již není potřeba předkládat návrh na registraci, v dostatečné míře postačí, že se zakládající členové shodnou na obsahu stanov, ten musí zahrnovat⁶:

- *název a sídlo spolku,*
- *účel spolku,*

⁶ Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (§ 218)

- *práva a povinnosti členů vůči spolku, popřípadě určení způsobu, jak jim budou práva a povinnosti vznikat,*
- *určení statutárního orgánu.*

Základní odlišnosti tedy nalezneme, že odpadá požadavek vzniku přípravného výboru a upravuje se také rozsah stanov. Dochází tedy ke zpřesnění a redukci obsahové náležitosti, uvádějí se také údaje potřebné pro vymezení práv a povinnosti členů.

Dle § 226 spolek i nadále vzniká dnem zápisu do veřejného rejstříku a osobami oprávněnými k podání návrhu na zápis do rejstříku jsou zakladatelé případně jiná osoba k tomu oprávněná, která je určena na členské schůzi. Lhůta pro uznání zápisu je 30 dnů ode dne podání návrhu, jestliže spolek do tohoto dne neobdržel vyrozumění o zapsání, případně zamítnutí, automaticky je pokládán za zapsaný.

Vzniká zde tedy ochranný mechanismus před nečinností registračního orgánu – fikci zápisu spolku do veřejného rejstříku.

Pobočný spolek

Nadále platí možnost vzniku organizační jednotky spolku, ale nastává změna v terminologii. Označení „organizační složka“ je nahrazen pojmem „pobočný spolek“.

Dle § 228/2 má organizační jednotka povinnost obsahovat v názvu příznačný prvek, takže zde musí být viditelná vazba a podřízenost ve vztahu k hlavnímu spolku.

Organizační jednotka spolku dle § 229 vzniká dnem zápisu do veřejného rejstříku, jeho návrh je oprávněn podat pouze hlavní spolek a to z důvodu zvýšení právní jistoty. Je zde tedy oddělena majetková samostatnost, ale vždy v mezích stanov.

Členství ve spolku

Zda stanovy neurčují jinak, je zakázáno právní nástupnictví a to z toho důvodu, že je kladen důraz na vysoce osobní charakter členů. Dále § 232 je povoleno, aby členy - právnické osoby - zastupuje ve většině případů statutární orgán.

Po rozhodnutí odpovědného orgánu o začlenění nové osoby do spolku, vzniká „nováčkovi“ povinnost řídit se stanovami už od samého počátku působení. A platí pro něho stejná podmínka platby členského příspěvku, kdy jeho pravidelnost a výši určují platné stanovy.

Dle § 237 členství ve spolku zaniká vystoupením, vyloučením či jinými možnostmi uvedenými ve stanovách či zákoně. Návrh na vyloučení může obecně podat jakýkoli člen, vždy v písemné podobě a po schválení odpovídajícím orgánem je písemně vyrozuměn dotýčný. Ten má možnost dle § 241 se do 15 dnů od vyrozumění odvolat a požadovat se přezkoumání u rozhodčí komise.

Podle § 248 členská schůze musí být svolána minimálně jednou do roka, to má na starosti statutární orgán. Vše probíhá vhodným způsobem, jenž je uveden ve stanovách. Vždy je nutné, aby oznámení o konání schůze bylo zveřejněno nejméně 30 dnů před konáním, a z pozvánky musí být zřejmé místo, čas a pořad zasedání. Svolavatel je také oprávněn členskou schůzi odložit či odvolat.

Obecně platí, že jeden člen má jeden hlas, pokud stanovy neurčí jinak. A je nutné dle § 254, aby byl proveden zápis ze zasedání, ten musí být vyhotoven do 30 dnů od zasedání a každý ze členů má možnost do něj nahlížet. V zápisu musí být patrné:

- kdo zasedání svolal a jak,
- kdy se konalo,
- kdo jej zahájil,
- kdo mu předsedal,
- jaké činovníky schůze zvolila,
- jaká usnesení přijala,
- kdy byl zápis vyhotoven.

Zrušení a zánik spolku

Nový občanský zákoník v § 268 vymezujeme zrušení spolku díky rozhodnutí soudu. Ten je oprávněn jej zrušit s likvidací v případě, že bylo zjištěno, že spolek:

- vyvíjí činnost zakázanou zákonem,

- vyvíjí činnost v rozporu se zákonem,
- nutí třetí osoby k členství ve spolku, k účasti na jeho činnosti nebo jeho podpoře,
- brání členům ze spolku vystoupit.

Jak se píše v § 269 - 273, pověřený likvidátor sestaví soupis jmění a zpřístupní jej v sídle spolku. Nezpeněží-li celou podstatu majetku, ale pouze část nutnou pro vyrovnání dluhů, s likvidačním zůstatkem je naloženo podle stanov či podle účelu obdobným v nich uvedeném. Určí-li stanovy spolku, že má být likvidační zůstatek použit k jiným než veřejně prospěšným cílům, nepřihlíží se k tomu.

V případě, že není možné naložit s likvidačním zůstatkem podle stanov, nabídne likvidátor zůstatek spolku s účelem obdobným. Pokud není ani toto možné, je zůstatek nabídnut obci, na jejímž území má spolek sídlo. Tuto možnost může obec přijmout po dobu 2 měsíců, následně likvidační zůstatek nabývá kraj. Obě tyto veřejnoprávní korporace použijí zůstatek k veřejně prospěšnému cíli.

Dle § 230 hlavní spolek není oprávněn zaniknout dříve, než zaniknou všechny pobočné spolky. Zároveň zrušením hlavního spolku jsou zrušena i veškeré organizační jednotky. Nalezneme zde tedy existenční závislosti.

Spolek zaniká výmazem z Veřejného rejstříku.

Hospodaření

Spolek je oprávněn vyvíjet vedle hlavní činnosti i činnost vedlejší, která spočívá v podnikání nebo jiné výdělečné činnosti, ale jen v případě že její provozování není v rozporu s původním posláním spolku a podporuje hlavní činnost.

Dále dle § 217 občanského zákoníku zisk z činnosti spolku lze využít jen pro spolkovou činnost včetně správy spolku. Neexistují žádná pravidla hospodaření, veškeré náležitosti jsou vždy uvedeny ve stanovách a liší se dle individuálního přístupu spolku.

Obecně je možné se setkat jen se zásadami hospodaření, a ty jsou:

- při získávání finančních zdrojů a jejich použití postupuje spolek podle právních předpisů a podle zásad schválených radou,
- povinností všech členů spolku je přispívat k účelnému a řádnému hospodaření spolku,
- podrobnosti o hospodaření může rada upravit směrnicí,
- předpokládanými zdroji příjmů jsou členské příspěvky, dary, dotace a granty.

Účetnictví spolku

Spolek se také v oblasti finančního sektoru řídí zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví. Dle § 38a zákona o účetnictví pokračující organizace, které vznikly ještě před rokem 2014, nemusejí vést podvojně účetnictví za předpokladu, že jejich celkové příjmy za poslední uzavřené účetní období nepřesáhly částku 3 000 000 Kč. Spolky, které vznikly po roce 2014, mohou také vést jednoduché účetnictví.

Spolky nemají ze zákona povinnost ověřit účetní závěrku auditorem a nemusejí vydávat výroční zprávu.

2.4.1.2 Ústav

Jednou z dalších možných právních úprav je nově zavedený institut ústav, který před platností nového občanského zákoníku vůbec neexistoval. Je možné jej označit za náhradu obecně prospěšné společnosti.

Obecná úprava

Jedná se o kombinaci osobnostní a majetkové složky, přičemž jejich základní poslání umožňuje vytvářet pro každého rovnocenně dostupné výsledky. Obecně je povoleno, aby provozovaly vedlejší činnost, ale vždy musí platit, že je provozován bez újmy jakosti, rozsahu a dostupnosti služeb poskytovaných v rámci hlavní činnosti. Takto dosažený zisk slouží k podpoře předního účelu ústavu a na jeho správní chod.

Dle § 404 pro přesnost název ústavu musí obsahovat slova „zapsaný ústav“ nebo nestačí zkratka „z. ú.“.

Založení a vznik ústavu

Zakládacím dokumentem pro založení ústavu slouží zakládací listina nebo pořízení pro případ smrti, což je dokument, na základě kterého se dědí. Mezi tyto dokumenty řadíme závět', jakožto známý způsob pořízení, a dále dědická smlouva nebo dovětek, což jsou instituty novější.

Obsahové náležitosti těchto forem dokumentů dle § 405 jsou:

- název ústavu a jeho sídlo,
- účel ústavu vymezením předmětu jeho činnosti, popřípadě i předmět jeho podnikání,
- údaj o výši vkladu, popřípadě o jeho nepeněžitém předmětu,
- počet členů správní rady i jména a bydliště jejich prvních členů,
- podrobnosti o vnitřní organizaci ústavu, nevyhradí-li se její úprava statutu ústavu.

V případě, že padne rozhodnutí ve věci organizace ústavu o vytvoření dozorčí rady, je zapotřebí uvést také počet členů, jejich jména a bydliště.

Jako ve většině případů ústav vzniká na základě zápisu do Veřejného rejstříku a odpovídá tedy dosavadní úpravě.

Orgány ústavu

Základními organizačními složkami ústavu jsou:

- ředitel,
- správní rada.

Dle § 408 ředitel plní funkci statutárního orgánu, je však možné zvolit si i jiné označení pod podmínky, že nedojde ke klamnému dojmu o jeho povaze. Musí splňovat určité podmínky, mezi ně patří např.:

- bezúhonnost a způsobilost k právním úkonům,
- nemožnost členství ve správní radě či jiném orgánu.

Funkci správní rady doprovází také několik podmínek, které je však možné pozměnit v případě zakladatelského právního jednání. Mezi obecně platné předpoklady dle §409a § 411 patří:

- zakladatel jmenuje a odvolává členy správní rady, případně to má na starosti dozorčí rada či sama správní rada,
- délka funkčního období je tříleté,
- možnost opakovatelného jmenování,
- členství ve správní a dozorčí radě je neslučitelné,
- schvalování rozpočtu, řádnou a mimořádnou účetní závěrku a výroční zprávu ústavu.

Zrušení a zánik ústavu

O zrušení ústavu může rozhodnout soud dle § 417 a to na návrh osoby, jestliže ústav dlouhodobě neplní účel svého vzniku. Organizace této právní formy zaniká výmazem z Veřejného rejstříku.

Hospodaření ústavu

Jelikož ústav, stejně jako jiné instituty, patří mezi právnické osoby, je povinen vést účetnictví v souladu se zákonem č. 563/1991 Sb. o účetnictví, v plném rozsahu. Zároveň se řídí českými účetními standardy, které jsou určeny pro jednotky, které nejsou zřízené za účelem podnikání.

Účetnictví ústavu

Ústav je povinen vést podvojný účetnictví. Dle § 415 občanského zákoníku účtuje o nákladech a výnosech svých činností (hlavních i vedlejších) a správy odděleně. Účetní závěrka, řádná či mimořádná, je ověřena auditorem a to v případě, že mu to ukládá

zakladatelské právní jednání nebo statut anebo pokud výše čistého obratu překročí deset miliónu Kč. Následně auditor ověřuje také výroční zprávu.

Výroční zpráva ústavu

Dle § 416 hlavním účelem výroční zprávy je informovat o činnostech a hospodaření ústavu, včetně výše plnění poskytovaných členům orgánů. Dále zpráva uvádí případné změny zakladatelského právního jednání nebo změny o členství v orgánech.

Ústav vypracovává a zveřejňuje výroční zprávu v termínu, který stanoví správní rada a to nejpozději do šesti měsíců po skončení účetního období. Tento spis je veřejně přístupný a každý si z něj může volně pořizovat opisy, výpisy či kopie.

2.4.1.3 Sociální družstvo

Tato právní forma se spolu s ostatními typy družstev řídí zákonem č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích.

Definice a charakteristika sociálního družstva

Jeho přesná definice zní⁷:

„družstvo, které soustavně vyvíjí obecně prospěšné činnosti směřující na podporu sociální soudržnosti za účelem pracovní a sociální integrace znevýhodněných osob do společnosti s přednostním uspokojováním místních potřeb a využíváním místních zdrojů podle místa sídla a působnosti sociálního družstva, zejména v oblasti vytváření pracovních příležitostí, sociálních služeb a zdravotní péče, vzdělávání, bydlení a trvale udržitelného rozvoje“

Na první pohled by se mohlo zdát, že pro právnické osoby ve formě občanského sdružení je možnost této přeměny ideální, ale velkým problémem je to, že tento typ družstva nesmí vyvíjet jiné činnosti než ty, které jsou předmětem činnosti nebo jsou v rozporu s definicí dle § 758 zákona o obchodních korporacích.

⁷ Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích (§ 758)

Omezení hospodaření sociálního družstva

Oproti jiným právnických osob vzniklých podle občanského zákoníku (spolek, fundace, ústav) nemůže sociální družstvo vykonávat vedlejší hospodářskou činnost. Existuje několik podmínek, které sociální družstvo nesmí vykonávat, mezi ně patří⁸:

- *emitovat dluhopisy,*
- *zajišťovat splnění povinností jiných osob,*
- *být neomezeně ručícím společníkem obchodní společnosti nebo se přímo či nepřímo podílet na podnikání jiných osob, ledaže s tím členská schůze sociálního družstva vysloví předchozí souhlas,*
- *být stranou smlouvy o tichém společenství a*
- *převést, zastavit nebo propachtovat závod nebo pobočku nebo jejich část; to neplatí, je-li druhou smluvní stranou jiné sociální družstvo.*

V určitém měřítku má družstvo možnost nakládat s dosaženým ziskem. Dle § 766 pokud to připouštějí stanovy, může rozdělit nejvýše 33 % svého disponibilního zisku mezi své členy. To lze pochopitelně provést až poté, co z této části sociální družstvo doplní rezervní fond a ostatní fondy tvořené ze zisku, byly-li zřízeny.

Členská schůze sociálního družstva

Každé sociální družstvo má možnost si samo zvolit, kdy bude svolávat členské schůze. Tuto skutečnost musí uvést ve svých stanovách a následně toto pravidlo dodržovat.

Další pravidla, která musí dodržovat, jsou již součástí samotného platného zákona, se týkají především hlasovacích práv. Mezi ně patří⁹:

- *každý člen sociálního družstva má při hlasování na členské schůzi 1 hlas,*
- *stanovy mohou určit, že člen, který je fyzickou osobou, může mít až 10 % všech hlasů v sociálním družstvu a člen, který je právnickou osobou, může mít až 25 % všech hlasů v sociálním družstvu,*
- *v sociálním družstvu uspokojujícím pouze bytové potřeby svých členů má každý člen vždy 1 hlas.*

⁸ Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích (§ 765)

⁹ Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích (§ 769)

Zrušení a zánik sociálního družstva

Dle § 771 ve chvíli kdy družstvo zaniká je podíl na likvidačním zůstatku roven splněné vkladové povinnosti. Jestliže prostředky na vypořádání nestačí, může jej vyplácet poměrně. Nastane-li skutečnost, že prostředky na vypořádání vystačily, o jejich zbylé části rozhodne členská schůze. Poskytne je jinému sociálnímu družstvu, ale neexistuje-li takové družstvo, připadají obci.

Dle § 773 může soud i bez návrhu družstvo zrušit pro činnost v rozporu s posláním družstva, nakládání se ziskem v rozporu se zákonem, nebo pokud neuspokojuje bytové potřeby jako jedinou činnost pro znevýhodněné osoby po dobu 12 měsíců.

2.5 Shrnutí

Poté, co byly v jednotlivých podkapitolách popsány právní formy, na které je možné transformovat občanské sdružení, je zřejmé, že varianta sociálního družstva pro vybranou neziskovou organizaci, která bude v následujících kapitolách blíže prezentována, musí být zamítnuta. A to právě z toho důvodu, že se definice a charakteristické znaky družstva neslučují s posláním zvoleného občanského sdružení.

V tabulce 2.1 pro přehlednost a snadnější orientaci bude provedeno srovnání zbývajících dvou právních forem.

Výhody v této korporaci lze vidět především ve vedení účetnictví jednoduchého rozsahu. Nevzniká povinnost ověřování účetní závěrky auditorem a tvorby výroční zprávy. Jistá pozitiva lze také vidět v oblasti samotného organizačního řízení, kdy všechna pravidla mají být jasně dána stanovami.

Tab 2.1. Srovnání nástupnických právních forem

	Spolek	Ústav
Dokument o založení	stanovy	zakládací listina
Vznik	zápis do Veřejného rejstříku	zápis do Veřejného rejstříku
Členství	ano, dle stanov	ne
Orgány	ano, dle stanov	ředitel a správní rada
Hospodaření	oddělení hlavní a vedlejší činnosti	oddělení hlavní a vedlejší činnosti
Účetnictví	jednoduché	podvojně v plném rozsahu
Účetní závěrka	bez povinnosti auditu	povinnost ověření auditorem ¹⁰
Výroční zpráva	nepovinná	povinná
Zrušení	s likvidací	s likvidací
Zánik	výmazem z Veřejného rejstříku	výmazem z Veřejného rejstříku

Zdroj: vlastní zpracování

Po srovnání obou variant lze odvodit, že výhodnější volbou pro přeměnu pokračujícího občanského sdružení právní forma spolku.

¹⁰ V případě, že výše čistého obrátu ústavu překročí 10 milionů korun.

3. Charakteristika, činnost a transformace Moravskoslezského spolku na ochranu zvířat

3.1. Základní charakteristika Moravskoslezského spolku na ochranu zvířat

První zmínky Moravskoslezského spolku na ochranu zvířat se na území Moravskoslezského kraje objevily v roce 1990, jehož zakladatelem byl MVDr. Milan Snášil.

V samotných počátcích se jednalo o skupinu dobrovolníků, která se sama starala o opuštěná, nalezená, ztracená a zanedbaná zvířata. A to právě z toho důvodu, že ostravský útulek, jehož služby organizace nyní využívá, začal existovat až od roku 1994.

Postupem času Moravskoslezský spolek na ochranu zvířat rozvětvil oblast svého působení oproti svému počátku fungování. Snaží se především o potlačování příznaků týrání jedinců, kterým i přesto, že se nacházejí v určitém domově, schází potřebná láska a péče majitelů.

Organizace původní právní formy občanského sdružení se do roku 2013 řídila zákonem č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů a následně od 1. 1. 2014 podléhá zákonu č. 89/2012Sb., občanského zákoníku a oficiálně se stává spolkem.

V tabulce 3.1 jsou uvedeny některé základní údaje o Moravskoslezském spolku na ochranu zvířat, které jsou uloženy v registru Českého statistického úřadu.

Tab. 3.1 Základní údaje Moravskoslezského spolku na ochranu zvířat

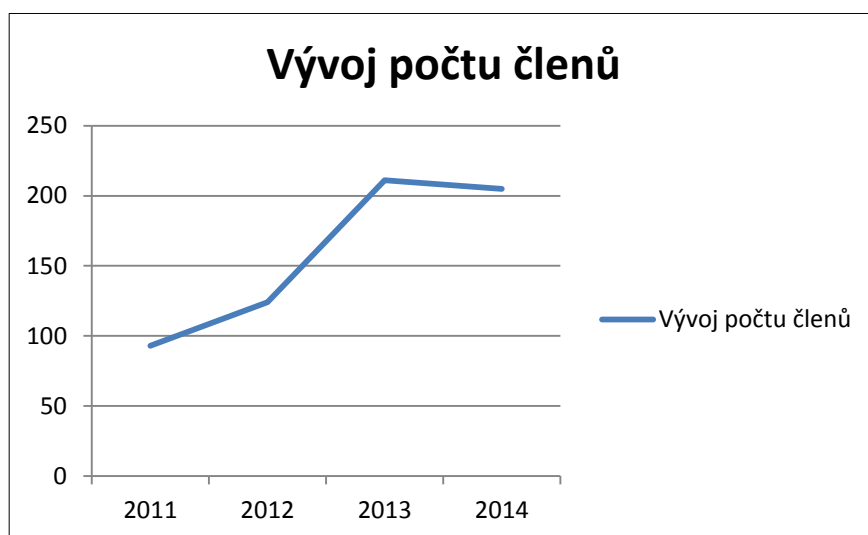
IČ	00555583
Datum vzniku	9. 7. 1990
Právní forma	Spolek
Činnost dle CZ - NACE	Činnosti ostatních organizací sdružujících osoby za účelem prosazování společných zájmů j. n.
Adresa	Ostrava, 70800, Poruba, Ukrajinská 1536/28
Počet členů	223

Zdroj: Registr ekonomických subjektů, Příloha 7, vlastní zpracování

V současnosti organizace sídlí v Ostravě – Poruba, avšak jedná se pouze o oficiální určení míst. Faktem je, že se zde neuskutečňují žádná organizační ani ochranná opatření pro správný chod a celý smysl organizace. To z toho důvodu, jelikož organizace pracuje především v terénu a vše nutné řeší během samotných akcí.

Z tabulky 3.1 lze vyčíst počet registrovaných členů k datu 30. 9. 2014, který činí 223 spolupracujících osob, ale z důvodu neplacení členských příspěvků bylo dle rozhodnutí vedení 18 členů z evidence vyškrtáno. Je pochopitelné, že tento stav se každým rokem mění a v grafu 3.1 je zobrazen vývoj počtu členů v letech 2011 až 2014.

Graf 3.1 Vývoj počtu členů Moravskoslezského spolku na ochranu zvířat

Zdroj: Přílohy 5 - 7, vlastní zpracování

Z grafu 3.1 je možno vyčíst, že největší nárůst členů organizace zaznamenala v roce 2013. Tato změna oproti roku 2012 činila 87 členů. O tento pozitivní stav se postarala skutečnost, že organizace ve větší míře využívá svých možností webových stránek a profilu na sociální síti a rozšiřuje tak svoji publicitu. Rozdíl v letech 2011 a 2012 byl 31 členů.

3.1.1 Poslání spolku

Hlavním předmětem fungování spolku, jak už ze samotného jeho názvu lze vyčíst, je systematický aktivní dozor nad zvířaty před veškerými negativními dopady, kterými jsou společnosti ohrožovány. Tato ochrana se týká široké škály živočišných druhů. Ať už se jedná o hospodářská zvířata např. dobytek, chovné ryby nebo o zvířata domestikovaná. Maximální

zájem zaměřuje organizace na pomoc tvorům opuštěným, zatoulaným či jiným způsobem ohroženým.

Nyní budou pro představu ve stručnosti představeny některé případy, ve kterých se organizace angažuje.

- **Garážoví psi** - skupina sociálně slabých lidí žijících se svými psy v garážích v okrese Karviná. Zde se nemůže hovořit o případech týrání, ale bohužel výdaje na dostatečnou péči jsou pro ně příliš vysoké. Spolek se z těchto důvodů rozhodl ponechat zvířata dočasně v péči těchto lidí, současně jim na vlastní náklady zajišťuje veterinární pomoc a přijatelné množství krmiva. Situace se bohužel zhoršila poté, co jedna z fen přivedla na svět dvě štěňata, což sebou přináší vyšší výdaje. Spolek z těchto důvodů nepřestává hledat vhodnější typ nového domova.
- **Vipetí duo** - jedná se o případ dvou psů vipetí rasy, kteří byli zachráněni z množírny, a jak se bohužel stává ve většině těchto situací, jejich stav byl po odchycení velmi závažný. Následovalo několik veterinárních ošetření, kdy částky za tyto zákroky přesahovaly několik tisíc korun. Postupná dlouhodobá regenerace a adaptace na nové prostředí zanechala na všech stranách citové propojení a tudíž nalezení dalších majitelů není zdaleka jednoduché.

3.2. Původní stanovy Moravskoslezského spolku na ochranu zvířat

Stanovy Moravskoslezského spolku na ochranu zvířat vznikly již na samém počátku existence organizace a staly se východiskem pro následující případné změny. V původním znění se skládají z osmi částí. V následujících podkapitolách budou blíže specifikovány především ty složky, které jsou pro chod organizace podstatné.

Podkapitolami jsou:

- organizační struktura,
- členství,
- společná, přechodná a závěrečná ustanovení,
- zánik spolku.

3.2.1 Organizační struktura Moravskoslezského spolku na ochranu zvířat

Mezi orgány spolku dle původních stanov patřily:

- **Sněm delegátů**

- jedná se o nejvyšší orgán, kdy mají členové právo řídit organizaci a kontrolovat její činnost. Zároveň má sněm na starosti samotné vyhotovení znění stanov a jejich případné obsahové změny. Volí a odvolává členy ústředního vedení a kontrolní komise. Rozhoduje o předmětu činnosti spolku a mimo jiné také určuje výši členských příspěvků.

Delegáti mají za povinnost alespoň jednou ročně svolat ústřední vedení a to pokud o to požádá jedna třetina členů spolku nebo jedna třetina delegátů, případně požádá o jeho svolení kontrolní komise. Pořádání tohoto svolání je vždy oznámeno prostřednictvím pozvánek a to nejpozději dvanáct dnů před zahájením sněmu.

- **Ústřední vedení**

- představuje statutární orgán spolku, který jedná jménem organizace ve všech směrech. Kontroluje plnění rozhodnutých Sněmem delegátů. Je tedy možné říci, že je řídicím orgánem a rozhoduje zejména o hlavních činnostech. Ruší usnesení členských schůzí a výborů, spolupracuje při sestavování roční uzávěrky, hodnotí výsledky apod.

Členové vedení si volí svého předsedu a další funkcionáře. Jejich schůze se svolávají dle potřeby, vždy však jednou měsíčně. Dále volí pětičlenné představenstvo a o způsob volby rozhoduje vedení nezávisle.

- **Představenstvo ústředního vedení**

- výkonný orgán ústředního vedení, který je pověřen: řídit práci spolku v období mezi schůzemi vedení a sněmu, kontroluje plnění nižších spolkových orgánů, svolává schůze ústředního vedení, spravuje majetek spolku, schvaluje rozpočet a

zásady pro poskytování odměn. Má na starosti předkládání návrhů příslušným vládním i nevládním složkám, které se týkají ochrany zvířat.

Rozhoduje o personálním zastoupení jednotlivých institucí spolku. Především je potřeba vyzdvihnout fakt, že má na starosti veškeré činnosti sloužící k ochraně samotných zvířat. Představenstvo zastupuje předseda a jím pověřeni členové představenstva.

- **Kontrolní a revisní komise**

- je tvořena třemi až pěti členy, kteří volí svého předsedu. Komise je podřízena nejvyššímu orgánu, kterému musí předkládat zprávy o své činnosti. Kontroluje dodržování stanov, plnění usnesení Sněmem delegátů a statutárním orgánem.

Členové komise mají právo účastnit se všech schůzi jednotlivých orgánů spolku a v případě potřeby podávat návrhy na odstranění nedostatků. Nedílnou součástí je i jejich vyjádření k roční účetní závěrce.

- **Členská schůze organizace**

- jejím úkolem je mobilizovat členy a umožnit jim volné rozhodování. Projednává zprávy Sněmu delegátů, volí členy výboru organizace v rozmezí třech až jedenácti osob a hlasování na této členské schůzi je vždy veřejné.

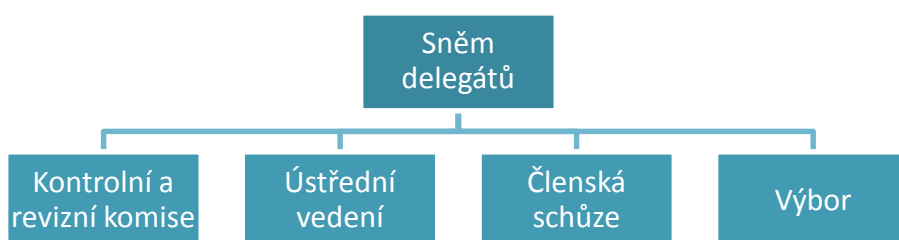
- **Výbor organizace**

- výkonný orgán organizace. Skládá se minimálně z třech členů, kdy jeden z nich zastává funkci předsedy. Ten má na starosti svolání výboru a to minimálně jednou za dva měsíce. Zodpovídá za ekonomickou činnost spolku, sestavuje návrh plánu činnosti spolku, podává informace ústřednímu vedení o krocích organizace.

Výbor svolává členskou schůzi, požádá-li o to jedna třetina výboru nebo ústřední vedení či představenstvo daného vedení spolku. O pořadu jednání musejí být členové informováni nejméně osm dní předem. Povinnost svolání je minimálně čtyřikrát ročně.

Pro snadnější pochopení hierarchie organizační struktury organizace je v obrázku 3.1 zobrazeno organizační schéma

Obr 3.1 Původní organizační schéma Moravskoslezského spolku na ochranu zvířat

Zdroj: vlastní zpracování

3.2.2 Členství v Moravskoslezském spolku na ochranu zvířat

Nyní bude objasněno, jaká práva a povinnosti vznikají dobrovolníkovi v případě, že se rozhodne stát se členem organizace.

3.2.2.1 Vznik členství

Dle stanov je umožněno, aby se členem spolku stal každý občan ČR, který dovršil dospělosti, tedy je starší osmnácti let. Souhlasí s posláním samotného spolku a je ochoten plnit povinnosti, které připadají na každého člena organizace. Vstup do spolku je dobrovolný a stejně tak, je čistě na rozhodnutí samotného člena, jak dlouho se bude účastnit činnosti spolku.

Výbor se může pro zamítnutí nového člena rozhodnout v případě, kdy občan ČR v minulosti naznačoval pokusy o týraní a ohrožování života zvířat.

Za vstup do spolku se oficiálně chápe přijetí písemné přihlášky výborem a zaplacení členského příspěvku v hodnotě dvě stě Kč ročně. Výbor pro vyjádření o přijetí či nepřijetí přihlášky potenciálního člena má lhůtu třiceti dnů ode dne splnění všech podmínek pro vstup do spolku. Následně sdělení o rozhodnutí obdrží občan písemně.

Dokladem o členství je členský průkaz, který je zároveň majetkem spolku, a proto v případě zániku členství je průkaz vrácen místní organizaci.

3.2.2.2 Členská práva

Mezi členská práva, která náleží každému členu bez ohledu na funkci ve spolku jsou:

- volit a být volen do výborů a vedení,
- možnost sdělit na schůzích svůj názor k projednávané záležitosti,
- podávat návrhy, připomínky a stížnosti na samotnou činnost a průběh fungování spolku,
- volit delegáty a být delegován do Sněmu delegátů,
- účastnit se veškerých činností a využívat veškeré výhody, kterému jako členovy spolku náleží.

3.2.2.3 Členské povinnosti

Člen spolku je povinen:

- jednat dle stanov a plnit vše co tento dokument nařizuje,
- hradit členský příspěvek ve stanové výši a lhůtě,
- s časovou rezervou oznámit veškeré změny, které u něj nastaly a které mohou poznamenat fungování spolku,
- bez zbytečných odkladů jednat ve prospěch ohrožených zvířat a to zvláště v případech akutních, zároveň je povinen tyto kroky oznámit vedení spolku.

3.2.2.4 Zánik členství

Členství ve spolku zaniká:

- úmrtím člena,
- dobrovolným vystoupením ze spolku, kdy tuto skutečnost oznámí písemně či ústně výboru,
- zánik členství výborem z důvodu trvalého neplnění členských povinností,
- zánikem spolku bez právního nástupce.

V případě zániku členství výborem, tato skutečnost nastane až po projednání výborovou schůzí. Zde je pro rozhodnutí zrušení zapotřebí dvoutřetinová většina hlasů přítomných. Člen je následně obeznámen doručením dopisu a proti tomuto rozhodnutí se může následně odvolat.

3.2.3 Společná, přechodná a závěrečná ustanovení Moravskoslezského spolku na ochranu zvířat

Právní subjektivita

Právní subjektivitu představuje místní organizace a ústřední vedení spolku, kdy jim zároveň vznikají všechny práva, povinnosti a důsledky z toho vyplývající.

Hospodářská a účelová zařízení

Ústřední vedení spolu s výborem místních organizací má na starosti zřizovat zařízení, která plní funkci hospodářskou a účelovou, ale vždy se souhlasem představenstva. Následně má vedení povinnost spravovat finanční prostředky, která tato zařízení přinášejí.

Hlavním úkolem těchto zařízení je zajišťovat, aby humanitární aspekty činnosti organizace byly nadřazeny nad aspekty úzce profesionálními.

Při samotném budování zařízení je východiskem ta skutečnost, že mají sloužit především pro potřeby zvířat, což je považováno za základní pilíře celé organizace.

Symboly a znaky

Organizace používá pro všechny záležitosti právního, ekonomického, administrativního charakteru kulatý znak s kresbou hlavy psa, kočky a ptáka a to spolu s nápisem „Moravskoslezský spolek na ochranu zvířat“ po obvodu.

3.2.4 Zrušení Moravskoslezského spolku na ochranu zvířat

Pouze Sněm delegátů může rozhodnout o zrušení spolku. Právě tehdy, když je vše odsouhlaseno tři čtvrtinou delegátů, tento stav nastane.

3.3 Aktivity Moravskoslezského spolku na ochranu zvířat

Blíže bude objasněno základní činnosti a aktivity vedlejší, které podporují hlavní smysl organizace.

3.3.1 Základní činnost

Dle stanov můžeme denní náplň spolku charakterizovat, že připravuje a zabezpečuje:

- budování ostravského útulku, se kterým spolupracuje a ve kterém budou při dodržování všech hygienických a ostatních normách situována a ošetřována bezprizorní a týraná zvířata do doby předání novým majitelům,
- poradenské služby v oblasti správného a etického chování všech členů spolku i dobrovolné veřejnosti,
- odchyt ohrožených zvířat za předešlého proškolení členů a se souhlasem spoluprací národního výboru a veterinárních orgánů,
- styk s veřejností za účelem šíření osvětové činnosti, zejména mezi mladými lidmi a dětmi např. díky přednáškách ve školních zařízeních,
- spolupráci se zahraničními spolky, jejichž poslání je obdobného charakteru s využitím jejich progresivnější činností.

3.3.2 Vedlejší činnosti

Moravskoslezský spolek na ochranu zvířat provozuje i doplňující činnosti, kterými účelně podporuje a především finančně napomáhá realizovat veškeré úkony důležité a potřebné pro zdraví zvířat. Je pravdou, že v samotných stanovách toto rozdělení vedlejší činnosti zcela schází a proto to bude napraveno a uvedeno, co vše do těchto aktivit patří.

Prodej reklamních předmětů a suvenýrů

Pro rozšíření svých finančních prostředků se Moravskoslezský spolek na ochranu zvířat rozhodl prodávat věci všeho druhu se zvířecí tematikou. Jmenovitě se jedná např. o trička, placky, bižuterie, zvířecí pelíšky, vodítka a další účelné věci.

Prodej kalendářů

Koncem každého roku spolek na sociální síti či samotných webových stránkách nabádá nové majitele či lidi, kteří se přechodně starají o svěřená zvířata, aby zaslali aktuální fotografie zvířat. Následně spolek fotografie zpracuje a firma Optys s.r.o. z nich zhotoví kalendáře, které organizace dále prodává. Výtěžek z prodeje je využit na potřebné účely.

Internetový obchod

Od 24. října 2013 spolek zprovoznil na svém facebookovém profilu e-shop, díky kterému získává finance. Lidé zde mohou nakoupit různé reklamační předměty z vlastní tvorby členů organizace, ale i předměty, které spolek získal darem pro další účely.

3.4 Majetek Moravskoslezského spolku na ochranu zvířat

Z důvodu dobrovolnické činnosti jednotlivých členů, je zřejmé, že samotný majetek organizace není příliš rozsáhlý.

Převážnou část tvoří peněžní prostředky v pokladně a na bankovním účtu. Na základě vedlejší činnosti, kterou spolek vykonává, je další složkou ve vlastnictví spolku zásoby související s prodejem dárkových a reklamních předmětů. A dále má spolek ve vlastnictví drobný hmotný majetek potřebný k fungování spolku, zde patří konkrétně:

- členské průkazy,
- čtyři kusy razítek se symbolem spolku,
- jeden psí vozíček určený pro psy menšího vzrůstu,
- dva kusy přepravek,
- pět kusů pokladniček určené pro veřejnou sbírku,
- jedna cedulka vyvěšená na veterině aj.

Jak už bylo uvedeno i přesto, že spolek uvádí místo sídla v Ostravě Porubě, činnost spolku není z tohoto místa vykonávána. Jedná se pouze o oficiální určení, a tudíž nelze tvrdit, že součástí majetku je jakékoliv vybavení ať už elektronické či kancelářské v podobě stolů, židlí apod., které jsou pro samotný chod organizace potřebné.

Další druhy hmotného dlouhodobého majetku a ani nehmotný majetek organizace nevlastní.

3.5 Účetnictví Moravskoslezského spolku na ochranu zvířat

Organizace se řídí zákonem č. 563/1991 Sb. o účetnictví a hospodaří především s příjmy, které získává skrze členské příspěvky a dárcovské příspěvky.

Spolek vede účetnictví v soustavě jednoduchého účetnictví a o průběhu hospodaření sestavuje finanční zprávu spolu s doplňující výroční zprávou (viz Přílohy 2 - 7).

3.5.1 Finanční zpráva

Finanční zpráva se skládá ze:

- stavu příjmů a výdajů,
- stavu finanční prostředků.

Stav příjmů a výdajů zobrazuje celkové sumy těchto dvou položek, kterých organizace dosáhla za uplynulý rok. Následně dochází ke konkrétnímu rozpisu příjmů a výdajů podle charakteru položek. Všechny příjmy a výdaje jsou podloženy potřebnými účetními doklady.

Mezi příjmy organizace patří např. příjmy z: členských příspěvků, darů, adopčních prostředků, prodeje.

Mezi výdaje organizace patří např. výdaje z: na veterinární ošetření, krmivo, příspěvky, ubytování zvířat.

Ve stavu finančních prostředků jsou jen ve stručnosti popsány položky majetku organizace. Zcela zde chybí vyjmenování a ocenění drobného hmotného majetku, který Moravskoslezský spolek na ochranu zvířat vlastní. V této druhé oblasti finanční zprávy jsou uvedeny počáteční stavy a stavy konečné finanční prostředků, které společnost vlastní v pokladně a na bankovním účtu.

3.5.2 Výroční zpráva

Tento dokument jak je znám v pravém slova smyslu, spolek sestavuje, jelikož povinnost sestavování výroční zprávy není dána ze zákona. Na konci účetního období sestavuje pouze zprávu zaznamenávající průběh roku a průběh členské schůze.

Během této schůze se zúčastnění dozvídají informace uplynulého roku a to v oblastech:

- stavu členstva,
- hospodaření,
- revizní zprávy,
- o činnosti organizace,
- plánovaných nových aktivitách.

3.6. Daňová problematika Moravskoslezského spolku na ochranu zvířat

Nezisková organizace Moravskoslezský spolek na ochranu zvířat je poplatníkem daně z příjmů právnických osob. Zdaňovacím obdobím je kalendářní rok, za který organizace podává daňové přiznání vždy k 1. dubnu následujícího roku.

V oblasti daňové problematiky se řídí zákonem č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů. Tato organizace je řazena mezi veřejně prospěšné poplatníky. Podstatnou skutečností je, které z činností organizace vykonává. Moravskoslezský spolek na ochranu zvířat vykonává *činnost hlavní* týkající se plnění jeho poslání a *činnost vedlejší*, díky které získává finanční možnosti na podporu podstatné aktivity.

Příjmy spolku jakožto veřejně prospěšného poplatníka z daňového hlediska obecně rozlišujeme na ty, které:

- jsou předmětem daně a zdaňují se v obecném základu daně - o také příjmy se bude jednat vždy v případech reklamy, úroku a z nájemného s výjimkou nájmu státního majetku,
- jsou předmětem daně, ale jsou od daně osvobozené - zde pro naši organizaci patří např. členské příspěvky, bezúplatný příjem - dary, příjem z veřejné sbírky,

- nejsou předmětem daně - řadíme zde příjmy, které se vztahují k činnostem podporující jejich poslání, ale za podmínky, že náklady (výdaje) vynaložené podle zákona o daních z příjmů v souvislosti s prováděním těchto činností jsou vyšší než dosažené příjmy - tzv. „ztrátová hlavní činnost“.

3.6.1 Základ daně

Obecně platí, že základem daně z příjmů je rozdíl mezi příjmy a výdaji při dodržení jejich věcné a časové souvislosti v daném zdaňovacím období. Do příjmů, jež vstupují do základu daně, se nezahrnují ty příjmy, které nejsou předmětem daně a ty, které předmětem daně sice jsou, ale zároveň jsou osvobozené. Základ daně se skládá ze součtu dílčího základu daně z hlavní, ale také z vedlejší činnosti.

3.6.2 Snížení základu daně

U vedlejší činnosti může vzniknout ztráta, která snižuje celkový základ daně. Pokud ztráta z vedlejší činnosti přesáhne výši dílčího základu daně z hlavní činnosti, dochází k celkové daňové ztrátě, která může být odečtena od základu daně v následujících 5 zdaňovacích obdobích.

Veřejně prospěšný poplatník po odečtení případné daňové ztráty z minulých let může využít i další snížení základu daně a to podle § 20 odst. 7 zákona o daně z příjmů.

Spolek může snížit základ daně až o 30 %, maximálně však o 1 000 000 Kč, použije-li prostředky získané touto úsporou na dani ke krytí nákladů souvisejících s činnostmi, z nichž získané příjmy nejsou předmětem daně, a to nejpozději ve 3 bezprostředně následujících zdaňovacích obdobích. V případě, že 30 % snížení činí méně než 300 000 Kč, lze odečíst částku ve výši 300 000 Kč, maximálně však do výše základu daně.

3.6.3 Daň z příjmů Moravskoslezského spolku na ochranu zvířat

Jelikož organizace vykonává činnost hlavní a vedlejší, je potřeba veškeré dosažené příjmy a k tomu vynaložené výdaje rozčlenit. Dále je třeba si určit, jakého typu příjmů spolek získal. Zda se jedná o příjmy, které se budou zahrnovat do základu daně či nikoliv.

V následujících tabulkách bude uvedeno potřebné rozdělení příjmů a výdajů pro rok 2014. Daň bude vyčíslena dle údajů za období 1. 1. 2014 - 30. 9. 2014.

Tab. 3.2 Příjmy a výdaje z hlavní činnosti v Kč

Členění příjmů z hlavní činnosti	Částka
Příjmy, které jsou předmětem daně	-
Příjmy, které jsou předmětem daně, ale jsou od daně osvobozeny	181 528 ¹¹
Příjmy, které nejsou předmětem daně	37 628
Výdaje daňově uznatelné	-
Výdaje daňově neuznatelné	297 938,04

Zdroj: Příloha č. 4, vlastní zpracování

Tab. 3.3 Příjmy a výdaje z vedlejší činnosti v Kč

	Částka
Příjmy, které jsou předmětem daně	34 663
Výdaje z vedlejší činnosti	2 200,5

Zdroj: Příloha č. 4, vlastní zpracování

Z vytvořených tabulek bude následně vypočten základ daně.

Tab. 3.4 Základ daně v Kč

	Částka
Základ daně	32 462,5

Zdroj: Tabulka 3.2, tabulka 3.3, vlastní zpracování

Jak lze z tabulek vyčíst, došlo k rozdělení činnosti organizace. Jelikož hlavní činnost je v daném období ztrátová, je považována jako činnost, která není předmětem daně.

Následně byl vypočten základ daně spolku, kdy od příjmů z vedlejší činnosti jsou odečteny výdaje z této činnosti. Zároveň byla využita možnost snížení základu daně.

Jelikož základ činí částku 32 462,5 Kč, může být základ snížen do úplné výše základu daně. Konečný základ daně je tedy vyčíslen na 0 Kč, a tedy nevzniká daňová povinnost.

¹¹ částka 181 528 Kč = členské příspěvky 9 400 Kč (§19/1a) + dary 172 128 Kč (§19b/1b)

Spolek nezaměstnává žádné zaměstnance a proto se na něj nevztahuje daň z příjmů fyzických osob.

3.7 Transformace Moravskoslezského spolku na ochranu zvířat

Nový občanský zákoník s platností od 1. 1. 2014 sebou přináší řadu povinností, které musejí organizace dodržet při transformaci právní formy z občanského sdružení na spolek.

Přesto však některé části transformace probíhají automaticky. Již dnem platnosti nového zákoníku byla brána existující organizace za spolek. A potřebný přepis právní formy ve Veřejném rejstříku zajistily příslušné orgány veřejné moci.

Potřebná samotná aktivita, kterou organizace musí vykonat, se týká oblasti názvu a stanov.

3.7.1 Změna názvu

Změnu názvu má spolek povinnost provést do 1. 1. 2016 a tedy s platností nového občanského zákoníku vzniká povinnost změnit v názvu organizace označení občanské sdružení a nahradit jej spolkem, zapsaným spolkem či zkratkou z.s.

Organizace Moravskoslezský spolek na ochranu zvířatoznačení občanského sdružení nepoužívala od samotného vzniku a tedy nově platné povinnosti splňuje.

Je patrná skutečnost, že spolek tuto oblast vyřešil již s předstihem a zároveň si ušetřil čas o vzniklé administrativní povinnosti.

Především zle pozorovat ekonomické pozitivum - organizace si ušetřila náklady spojené se změnou. A to z toho důvodu, že nemusí řešit náhradu razítek spolu se znakem a názvem spolku. Dále s platností předpisu č. 355/2014 Sb. vydaného dne 29. 12. 2014, kterým se mění zákon č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, nemusí platit poplatek 1 000 Kč za změnu zápisu. Dle § 11/2u je spolek od soudních poplatků osvobozen. Tento předpis je ale časově omezen a od 30. 6. 2016 dojde k jeho zrušení.

3.7.2 Změna stanov

V kapitole 3.2 byly představeny stanovy Moravskoslezského spolku na ochranu zvířat, které byly vytvořeny již při samotném vzniku organizace a je zcela zřejmé se potřeba provést revizi tohoto dokumenty. A to právě z toho důvodů, že s platností zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku stanovy občanského sdružení, které existovalo ještě před rokem 2014, má povinnost upravit stávající stanovy dle platného znění toho zákoníku. Stanovy musejí být upraveny do 1. 1. 2017.

3.7.2.1 Analýza stanov spolku

Moravskoslezský spolek na ochranu zvířat již na změnách stanov zapracoval (viz Příloha č. 8) a hlavní změny lze vidět v těchto bodech:

- stanovy se skládají pouze ze sedmi článků, kdy došlo k vymazání jednoho z původních osmi bodů, který se stal pro současné složení spolku nepotřebným,
- obecně samotný rozsah jednotlivých kapitol a článků je zestručněn a jasně popsán pro snadnější pochopení a přehlednost,
- v kapitole členství se setkáváme se zařazením možnosti dobrovolnictví a jsou zde popsány i práva a povinnosti dobrovolníků,
- mění se i organizační struktura, kdy řada původních složek je zcela vymazána a nahrazena novými jasně definovanými funkcemi,
- hospodaření je ve stanovách příliš zestručněné a nedostatečně popsané, příjmy jsou rozčleněny dle charakteru,
- společná, přechodná a závěrečná ustanovení jsou pozměněna a nyní se zde objevuje jen v krátkém rozsahu závěrečná ustanovení.

Po přečtení stávajících stanov vydané organizací lze říci, že podle zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku jsou zde obsaženy téměř všechny potřebné náležitosti. Jediná neúplnost vzniká v absenci jasného označení statutárního orgánu, který nový občanský zákoník vyžaduje.

Na základě objasnění charakteru jednotlivých orgánů organizace je možné funkci statutárního orgánu Moravskoslezského spolku na ochranu zvířat přiřadit předsedovi, jenž má dle stanov jednat jménem spolku.

I přesto, že pověření členové vypracovali stávající stanovy s plnou zodpovědností a přesvědčením o úplnosti, lze zde naleznout několik chyb a nedostatečností, které by měly být v nejbližší době opraveny.

Chyby lze vidět především v:

- opakovaném označení občanské sdružení, které již není platné, a proto by mělo být nahrazeno slovem spolek,
- tom, že stanovy uvádějí, že se organizace dále nečlení na organizační jednotky,
- popisu charakteru spolku,
- předmětu činnosti,
- označení statutárního orgánu,
- absenci údajů o hospodaření, finančních a výročních zprávách,
- bodě zániku organizace.

Po upozornění na tyto chyby je vhodné v zájmu organizace doporučit, aby tyto nedostatky bez zbytečných odkladů napravila.

Návrh, jak by bylo možné stávající stanovy opravit a o chybějící části doplnit, je obsahem přílohy č. 9.

4. Analýza hospodaření a financování Moravskoslezského spolku na ochranu zvířat

Spolek funguje v Moravskoslezském kraji již od roku 1990, tudíž je pochopitelné že postupem času se jejich finanční možnosti rozšiřovaly, ale bohužel ne zdaleka natolik, aby o všechny poškozené bylo postaráno bez problémů a především prodlev.

To, že spolek již letos funguje dvacátým pátým rokem, sebou přináší daleko větší zodpovědnost, protože se v jednání pohybuje stále větší množství finančních prostředků. Pro zachování své důvěryhodnosti je potřeba mít veškeré toky důkladně zaznamenané a průhledné, což sebou přináší vyšší nároky na administrativu, kterou spolek musí dodržovat pro své profesionální fungování sdružení.

Pro následné zpracování analýz budou využívány především přílohy 2-7, ve kterých jsou zveřejněné veškeré finanční a organizační kroky, které organizace zaznamenala v letech 2011 až 2014. Dle přílohy č. 4 je patrné, že čísla, jež budou použita pro analýzu roku 2014, odpovídají období 1. 1. 2014 - 30. 9. 2014.

4.1 Analýza majetku Moravskoslezského spolku na ochranu zvířat

Jak bylo možné se dočíst v kapitole 3.4, Moravskoslezský spolek na ochranu zvířat mezi svůj majetek řadí především peněžní prostředky umístěné v pokladně a na bankovním účtu.

V tabulce 4.1 bude zobrazen vývoj těchto finančních možností v letech 2011 - 2014 a následně dojde k jeho grafickému vyjádření v grafu 4.1.

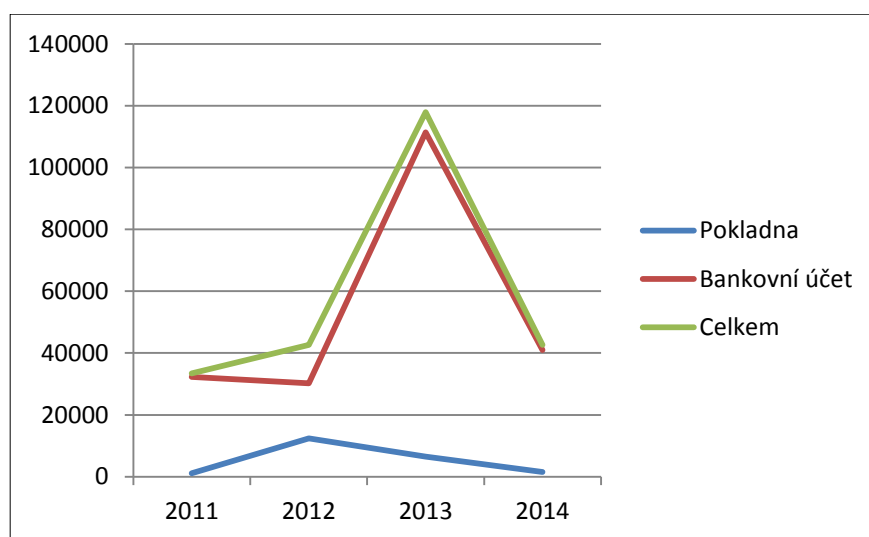
K významnému kladnému rozdílu finančních prostředků umístěných na bankovním účtu dochází v roce 2013. Tento nárůst je přibližně o 269 % a jak samotné výroční zprávy uvádějí, je to především díky zvýšení prodejních akcí a dárkovských příspěvků.

Tab 4.1 Vývoj finančních prostředků v Kč v letech 2011 - 2014

Datum	Pokladna	Bankovní účet	Celkem
31. 12. 2011	1 126	32 258,5	33 384,5
31. 12. 2012	12 437	30 194,8	42 631,8
31. 12. 2013	6 499	111 439,54	117 938,54
30. 09. 2014	1 559	41 032	42 591

Zdroj: Přílohy 2 - 7, vlastní zpracování

Graf 4.1 Vývoj finančních prostředků v letech 2011 - 2014

Zdroj: Tab 4.1, vlastní zpracování

Moravskoslezský spolek na ochranu zvířat vedle majetku v podobě peněžních prostředků disponuje s drobným majetkem jenž je v kapitole 3.4 vyjmenován. Jako velký nedostatek může být brán fakt, že ve výročních ani finančních zprávách není uvedeno ocenění tohoto majetku a tudíž pořizovací ceny nejsou zjistitelné. Proto alespoň pro představu budou v tabulce 4.2 uvedeny reprodukční pořizovací ceny těchto položek.

Po odhadu ocenění drobného majetku konečná částka tohoto majetku je stanovena na 6 420 Kč.

Jelikož toto ocenění není 100 % odpovídající, je vhodné doporučit Moravskoslezskému spolku na ochranu zvířat pokusit se dohledat doklady s pořizovacími cenami těchto položek, aby mohl ceny přiřadit a společně s položkami finančních prostředků doplnit finanční a výroční zprávy organizace.

Tab. 4.2 Reprodukční pořizovací ceny drobného hmotného majetku

Položka	Množství v ks	Jednotková cena v Kč
Razítko	4	220
Vozík	1	5 000
Přepravka	2	230
Pokladnička	5	590
Cedulka	1	380

Zdroj: vlastní zpracování

4.2 Analýza dosavadních způsobů financování spolku

Organizace za celou dobu svého působení používá různé zdroje pro shromažďování finančních prostředků a stále se snaží přinést nové možnosti pro jejich rozrůstání. V této kapitole budou jednotlivé zdroje zhodnoceny a následně bude zobrazeno, který ze zdrojů je nejpodstatnější pro samotné fungování spolku. Současně bude objasněno, zda jsou prostředky dostatečné pro financování jak projektů, tak i samotného chodu organizace.

Pro porovnání finanční skutečnosti budou využity údaje z let 2011 až 2014, které jsou obsaženy ve finančních zprávách sestavovaných vždy v průběhu kalendářního roku.

4.2.1 Analýza hospodaření z hlavní činnosti Moravskoslezského spolku na ochranu zvířat

Z důvodu rozdílných činností organizace je zapotřebí, aby také příjmy a výdaje, které spolek vykazuje, byly dle aktivit rozděleny. V následujících kapitolách bude zobrazeno, jakých částek v jednotlivých položkách organizace dosahuje, a poté budou provedeny jednotlivé analýzy hospodaření.

4.2.1.1 Příjmy z hlavní činnosti Moravskoslezského spolku na ochranu zvířat

Mezi příjmy z hlavní činnosti spolku jsou řazeny: členské příspěvky, dary pro spolek, adopční poplatky, vratky. V některých letech mohou být také zobrazeny příjmy, které jsou zařazeny do kolonky ostatní a to z toho důvodu, že spolek jejich původ blíže nespecifikuje.

- **Členské příspěvky**

Dle stanov Moravskoslezského spolku na ochranu zvířat je každý z členů povinen platit jednou ročně členský příspěvek, jehož výše je zvýšena od roku 2013 z dřívějších 150 Kč na 200 Kč. Takto získané prostředky následně spolek využívá na momentálně nejpotřebnější výdaje, kdy se nejčastěji jedná o hrazení provozních výdajů a bankovních poplatků.

Při analýze příjmů z členských příspěvků bylo zjištěno pochybení a vedení organizace na tento fakt byla upozorněna. Po společné revizi počtu členů a výši příjmů se došlo k závěru, že v roce 2011 nezaplatilo členské příspěvky 15 členů a v roce 2012 pouze 3 členové. Pro rok 2014, z důvodu neúplnosti údajů, je vhodné předpokládat, že zbývající rozdíl byl uhrazen v období říjen - prosinec. Faktem je, že rok 2013 v této oblasti zůstává nevyřešen a to z toho důvodu, jelikož samotné vedení organizace musí prozkoumat samotné výše uhrazených členských příspěvků, které ne vždy odpovídají stanovené částce 200 Kč.

- **Dary pro spolek**

Dary pro spolek poskytnuté okolím přinášejí největší procento peněžních prostředků v roce 2013 došlo oproti předešlému roku o nárůst až 236 188,84 Kč.

Tato skutečnost nastala především díky sponzorům, kteří se aktivně začali podílet na poslání organizace. Konkrétně lze jmenovat sponzory studio Harcovka, které jako jeden z hlavních darců věnuje značné částky několikrát do roka. Dále jeden z aktivních členů Matěj Novobilský, který se rozhodl podat žádosti o granty menších částek a některé z nich se úspěšně uskutečnily. I několik společností se zapojilo, konkrétně např. firma Tamara Polanski s.r.o., s kterou byla uzavřena dárcovská smlouva. Společnost Santosha zaslala finanční prostředky získané s charitativních akcí.

Tento posun kupředu jde zejména vidět v aktivnější činnosti organizace, více publikuje v novinách i časopisech, účastní se více prodejních a propagačních akcí (Den Země). Což sebou přináší, jak nárůst členů, tak i důležitých darů.

Ve většině případů jsou všechny tyto dary využity pro akce, jež podporují poslání spolku obecně nebo jsou určeny pro konkrétní případ ohroženého zvířete, kterému se snaží organizace v daný okamžik pomoci.

- **Adopční poplatky**

Od roku 2013 se organizace rozhodla zavést adopční poplatky, které představují finanční dar osvojitele ve prospěch další činnosti spolku. Každá fyzická osoba, která se rozhodne pořídit si zvíře prostřednictvím organizace, vyplní adopční smlouvu, kde jednou z podmínek adopce je právě poplatek, který se za rok 2014 pohyboval v rozmezí 500 - 1 000 Kč a to podle věku a zdravotního stavu zvířete.

V tabulce 4.4 budou uvedeny příjmy z hlavní činnosti v Kč, kterých organizace dosáhla v letech 2011-2014.

Největší zastoupení příjmů představují každoročně dary, které získává organizace od sponzorů, v roce 2013 tato částka představovala nárůst o necelých 487 % oproti předcházejícímu roku. V roce 2014 tato částka klesla o cca 112 635 Kč, je zde ale velký předpoklad růstu v posledním kvartálním období.

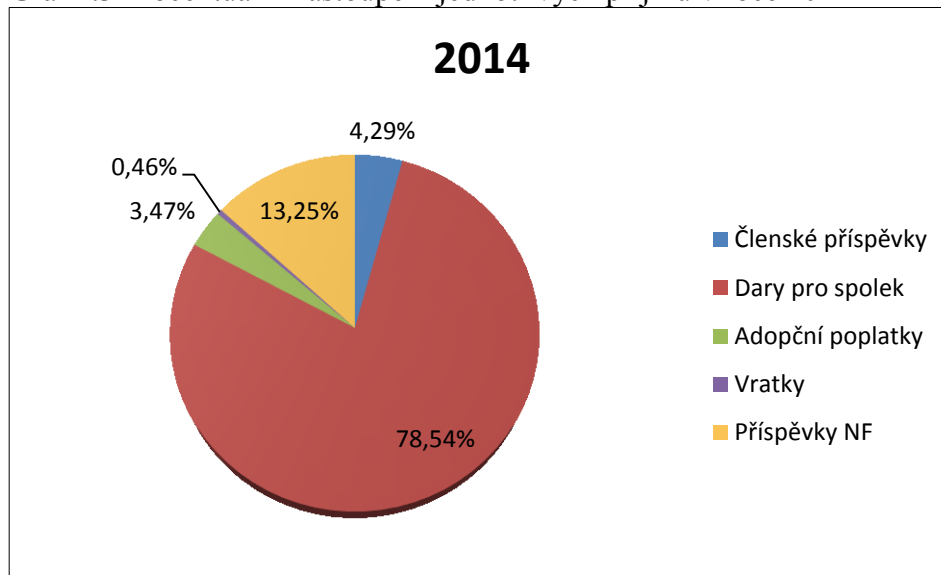
Tab. 4.3 Příjmy z hlavní činnosti v Kč v letech 2011 -2014

	2011	2012	2013	2014
Členské příspěvky	11 700	18 150	20 850	9 400
Dary	21 800	48 574	284 762,84	172 128
Vratky	-	40	2 000	1 000
Adopční poplatky	-	-	7 500	7 600
Příspěvky NF	-	-	-	29 028
Bankovní úroky	9,01	-	-	-
Ostatní	450	-	-	-
Celkem	33 959,01	66 764	315 112,84	219 156

Zdroj: Přílohy 2 - 7, vlastní zpracování

V grafu 4.3 bude zobrazeno procentuální zastoupení jednotlivých položek příjmů z hlavní činnosti pro rok 2014.

Graf 4.3 Procentuální zastoupení jednotlivých příjmů v roce 2014

Zdroj: Tab. 4.4, vlastní zpracování

Za rok 2014 představovala nejvýznamější položka 79 % zastoupení, další významnou položkou pro daný rok jsou příspěvky z NF s 13 %, které organizace získala díky veterinární ordinaci, s kterou spolupracuje a která tento fond zprostředkovává. Další položky představují procenta v rozmezí 0,45 - 4 (členské příspěvky 4 %, adopční poplatky 3 % a vratky 0,45 %).

4.2.1.2 Výdaje z hlavní činnosti Moravskoslezského spolku na ochranu zvířat

Mezi výdaje z hlavní činnosti jsou řazeny především: určité procento provozních nákladů, bankovní poplatky, pomoc zvířatům, veterinární výdaje, úpravy webových stránek a příspěvky.

- **Provozní výdaje**

Tento typ výdajů, které organizace vynakládá je potřeba dále rozdělit. To z toho důvodu, že ne celá jejich částka je součástí hlavní činnosti. Je pravdou, že po nadléhnutí do příloh 2 - 7 nelze tuto skutečnost rozpoznat, nicméně vedení organizace oznámilo, že 15 % z provozních výdajů je vždy vynaloženo na náklady spojené s vedlejší činností.

- **Bankovní poplatky**

Tyto výdaje jsou součástí vedení bankovního účtu, který organizace tak aktivně využívá.

- **Pomoc zvířatům**

Mezi tento typ výdajů patří především výdaje na: převody, výkupy, krmivo, ubytování, obojky či vodítka. A jsou považována za druhou největší oblast, kterou organizace vynakládá.

- **Veterinární výdaje**

Pochopitelně mezi nejrozsáhlejší a nejčastější typy výdajů patří ošetření zvířat, čímž je myšleno např.: kastrace a zákroky typu odčervnění, odblešení, očkování, operace, podávání léků aj.

- **Úpravy webových stránek**

Od roku 2011 organizace zprovoznila své webové stránky, je tedy zřejmé, že v tomto roce výdaje na provoz byly značné a postupem jejich výše byla nižší.

- **Příspěvky**

Příspěvky představují výdaj, kdy organizace financuje konkrétní případy ohrožených zvířat.

V tabulce 4.5 budou uvedeny výdaje z hlavní činnosti, které organizace vynaložila v letech 2011 - 2014. Položky pomoc zvířatům a veterinární výdaje byly pro rok 2011 a 2012 vykazovány pod společnou položkou pomoc zvířatům, organizace ovšem oznámila, že samotné veterinární výdaje představovaly 85 % položky v těchto dvou jednotlivých letech.

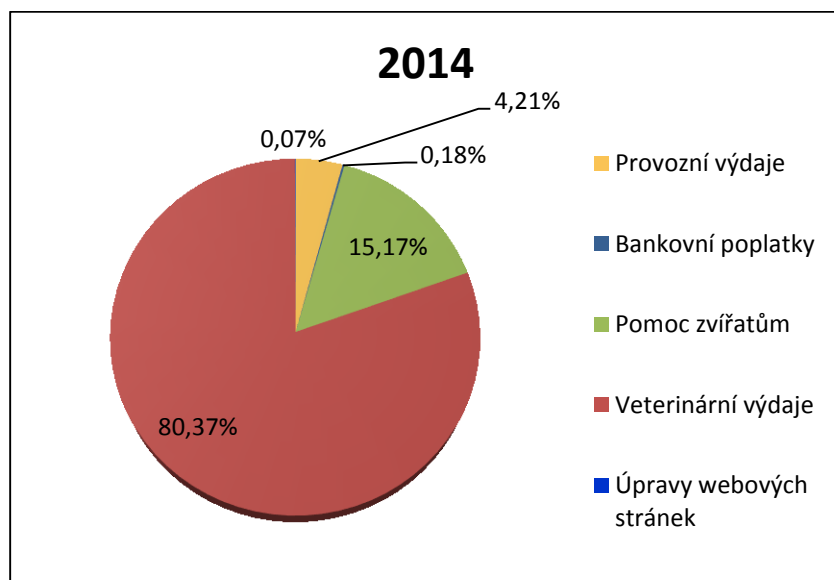
Tab. 4.5 Výdaje z hlavní činnosti v Kč v letech 2011 - 2014

	2011	2012	2013	2014
Provozní výdaje	5 786,8	14 685,45	10 096,98	12 469,5
Bankovní poplatky	2 111	4 619,7	4 479	525
Pomoc zvířatům	2 094,15	2 487,9	56 975,3	44 927,74
Veterinární výdaje	11 866,85	14 098,1	219 198	238 015,8
Úpravy webových stránek	17 000	-	5 000	2 000
Příspěvky	19 000	31 590	30 581	-
Celkem	57 868,8	67 481,15	269 354,98	297 938,04

Zdroj: Přílohy 2 - 7, vlastní zpracování

V grafu 4.4 bude zobrazeno procentuální zastoupení jednotlivých položek výdajů z hlavní činnosti pro rok 2014.

Graf 4. 4 Procentuální zastoupení jednotlivých výdajů v roce 2014

Zdroj: Tab. 4.5, vlastní zpracování

4.2.1.3 Výsledek hospodaření z hlavní činnosti

Po zobrazení jednotlivých příjmů a výdajů v letech 2011 - 2014 je možné zobrazit, jak si organizace vedla v celkovém výsledku hospodaření.

V tabulce 4.6 je zobrazen přehled celkových příjmů, výdajů a konečný výsledek hospodaření z hlavní činnosti, kterého Moravskoslezský spolek na ochranu zvířat dosáhl v jednotlivých letech.

Tab. 4.6 Výsledek hospodaření v Kč v letech 2011 - 2014

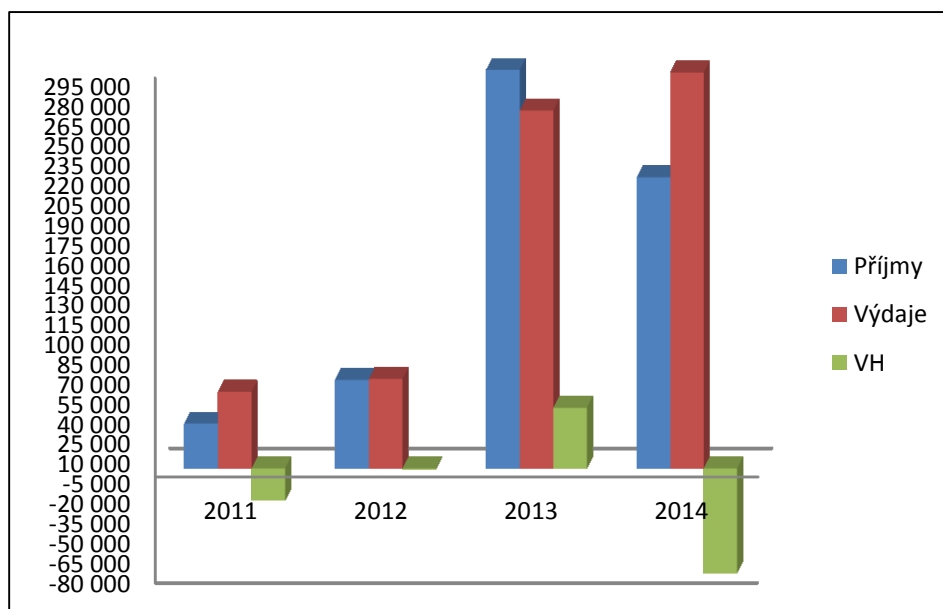
	2011	2012	2013	2014
Příjmy	33 959,01	66 764	315 112,84	219 156
Výdaje	57 868,8	67 481,15	269 354,98	297 938,04
VH	- 23 909,79	- 717,15	45 757,86	- 78 782,04

Zdroj: Tab. 4.4, Tab. 4.5, vlastní zpracování

Organizace v letech 2011, 2012 a 2014 vykazovala ztrátu a to především díky rozrůstajícím se veterinárním výdajům. Pouze v roce 2013 spolek dosáhl zisku a to hlavně kvůli obrovským sponzorským darům.

Vývoj výsledků hospodaření je zaznamenán v grafu 4.5.

Graf 4.5 Vývoj výsledku hospodaření z hlavní činnosti

Zdroj: Tab. 4.6, vlastní zpracování

4.2.2 Analýza hospodaření z vedlejší činnosti Moravskoslezského spolku na ochranu zvířat

Poté co v kapitole 4.2.1 bylo analyzováno hospodaření z hlavní činnosti, je důležité, aby došlo k zobrazení, jak si vede organizace v oblasti samofinancování, které je pro celkové hospodaření organizace ne méně významnou oblastí.

4.2.2.1 Příjmy z vedlejší činnosti Moravskoslezského spolku na ochranu zvířat

Mezi příjmy z vedlejší činnosti řadíme: prodej kalendářů s fotkami zvířat, internetový obchod, prodejní akce.

- **Prodej kalendářů**

S tímto projektem, za účelem zvýšení dosavadních příjmů, přichází organizace v roce 2012. Rozhodla se oslovit dosavadní nové majitele, aby zaslali své fotografie prostřednictvím webové a sociální sítě a následně z došlých obrázků vytvořili kalendáře pro jednotlivé roky.

- **Internetový obchod**

Tato možnost prodeje začíná běžet od roku 2013 a organizace nabízí k prodeji reklamní předměty a věci, které jim poskytlo okolí.

- **Prodejní akce**

Prodejní akce organizace začíná pořádat od roku 2013. Pravdou je, že v červenci se Moravskoslezský spolek na ochranu zvířat zúčastnil Zvonečkového jarmarku v Rožnově pod Radhoštěm, kde prodával suvenýry. Díky této akci vydělal částku 5 254 Kč. Další akce proběhla v září 2013, kdy proběhla akce Ekopout' v Ostravě na Masarykově náměstí. Tento projekt mapuje, inspiruje a podporuje v péči o životní prostředí, ale také o přírodní a kulturní dědictví, věnuje se aktuálním otázkám ochrany přírody i sociálním problémům. Prodejem suvenýrů a reklamních předmětů zisk z této akce činil 3 780 Kč. To je jen malý výčet toho, jakých akcí je organizace účastní.

V tabulce 4.7 budou uvedeny příjmy z vedlejší činnosti v Kč, kterých organizace dosáhla v letech 2012-2014.

Tab. 4.7 Příjmy z vedlejší činnosti v Kč v letech 2012 -2014

	2012	2013	2014
Prodej kalendářů	29 700	74 626	2 640
Internetový obchod	-	8 372	4 175
Prodejní akce	-	9 034	27 848
Celkem	29 700	92 032	34 663

Zdroj: Přílohy 2 - 7, vlastní zpracování

4.2.2.2 Výdaje z vedlejší činnosti Moravskoslezského spolku na ochranu zvířat

Mezi výdaje z vedlejší činnosti jsou řazeny především: určité procento provozních výdajů, výdaje na tvorbu kalendářů. Tyto výdaje, které organizace vynakládá na pořízení výrobního materiálu pro tvorbu reklamních předmětů a suvenýrů, jsou vázány na prodejní akce a internetový obchod.

- **Provozní výdaje**

Výdaje provozní na vedlejší činnost představují zbylých 15 %, které nejsou zařazeny do hlavních aktivit.

- **Výdaje na tvorbu kalendářů**

V roce 2012, kdy akce tvorby kalendářů vznikla, si organizace hratila náklady na tisk a poštovné sama. Je tedy pochopitelné, že určité výdaje musela vynaložit. Od roku 2013, ale spolek začal spolupracovat s firmou Optys s.r.o., která se dobrovolně nabídla, že veškeré výdaje s akcí spojené převezme a hotové výtvořky organizace obdrží zdarma.

Tab. 4.8 Výdaje z vedlejší činnosti v Kč v letech 2012 - 2014

	2012	2013	2014
Provozní výdaje	2 591,55	1 781,82	2 200,5
Výdaje na tvorbu kalendářů	17 144	-	-
Celkem	19 735,55	1 781,82	2 200,5

Zdroj: Přílohy 2 -7, vlastní zpracování

4.2.2.3 Výsledek hospodaření z vedlejší činnosti

Po zobrazení jednotlivých příjmů a výdajů v letech je možné zobrazit si, jak si organizace vedla v celkovém výsledku hospodaření z vedlejší činnosti.

Tab. 4.9 Výsledek hospodaření v Kč v letech 2012 - 2014

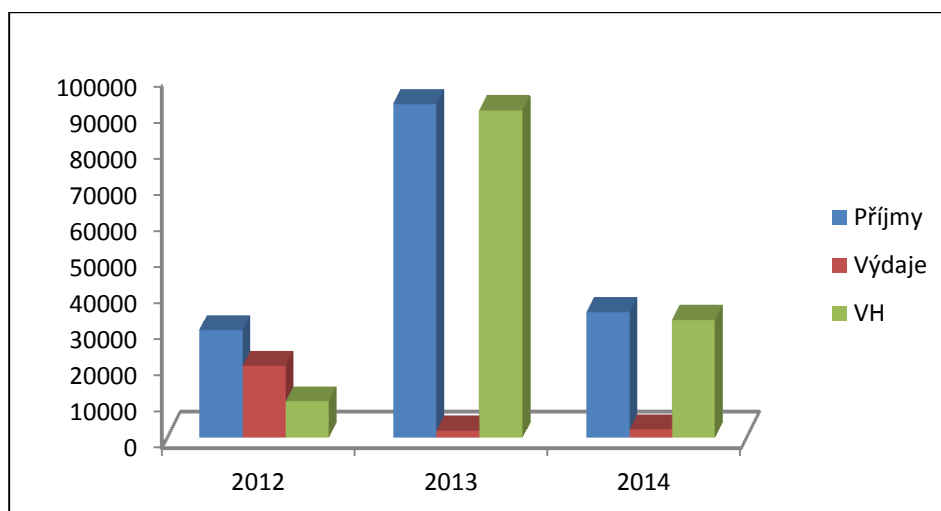
	2012	2013	2014
Příjmy	29 700	92 032	34 663
Výdaje	19 735,55	1 781,82	2 200,5
VH	9 964,45	90 250,18	32 462,5

Zdroj: Tab. 4.7, Tab. 4.8, vlastní zpracování

Je velice pravděpodobné, že výsledek hospodaření za rok 2014 se s blížícím koncem kalendářního roku výrazně navýší a to především díky úspěšné formy samofinancování, kterou představuje prodej kalendářů. Důkazem toho je, že rok 2013 představuje, v konečném výsledku, více než devíti násobek roku předcházejícího.

Vývoj výsledků hospodaření je také zaznamenán v grafu 4.6

Graf 4.6 Vývoj výsledku hospodaření z vedlejší činnosti

Zdroj: Tab. 4.9, vlastní zpracování

4.2.3 Shrnutí

Pro představu celkového způsobu hospodaření organizace je nezbytné, aby výsledky jednotlivých činností byly sloučeny. Dochází tak ke konečnému vyjádření hospodaření organizace jako celku.

Pro vyjádření výsledků hospodaření z vedlejší činnosti byly použity údaje z let 2011 - 2014 a proto tedy v tabulce 4.10 vyčísleno celkové hospodaření spolku za toto sledované období.

Dle finálního výpočtu je patrné, že v konečném důsledku jsou činnosti ziskové a zdroje samofinancování úspěšně kryjí vzniklé ztráty z hlavní činnosti. I když se na první pohled zdá, že rok 2014 nebyl zdaleka tak perspektivní jako předešlá období, nesmí být opomenuto to, že pro zpracování analýzy byly použity údaje za první tři kvartály roku. Tudíž zle předpokládat, že vykazovaná ztráta cca 46 320 Kč nebude konečná částka a dojde k jejímu přenesení se do kladných hodnot.

Tab 4.10 Výsledek hospodaření v Kč v letech 2011 - 2014

	2011	2012	2013	2014
VH z hlavní činnosti	- 23 909,79	- 717,15	45 757,86	- 78 782,04
VH z vedlejší činnosti	-	9 964,45	90 250,18	32 462,5
Celkové VH	- 23 909,79	9 247,3	136 008,04	-46 319,54

Zdroj: Tab. 4.6, Tab. 4.9, vlastní zpracování

Ziskové hodnoty svědčí o životaschopnosti a dávají podklad tomu, že Moravskoslezský spolek na ochranu zvířat je schopen dosáhnout prostředků prostřednictvím samofinancování a podpořit tak ztrátovou činnost. Velkou zásluhu těmto faktům lze přiřadit především aktivitě prodeje kalendářů, která je natolik oblíbená, že dokázala vzbudit i u nezávislých osob dobročinnost. Je patrné, že postupem času organizace nezavrhne fungování těchto činností a naopak je bude nadále rozvíjet.

Již hned má veřejnost možnost zapojit se do dalších oblastí působení organizace, jelikož s rokem 2015 organizace přichází s novinkami - dárcovské sms zprávy a veřejné sbírky, které opět bezpochyby rozšíří finanční prostředky organizace a přispějí tak ke snažšímu realizování poslání spolku.

V současné době je organizace zcela závislá na dobročinných darech. V případě, že by tento způsob financování vykazoval rozsáhlé negativní změny, hrozilo by omezení činnosti spolku, neboť by neměl dostatečné finance na pokrytí nejrozsáhlejší položky výdajů, kterou představují veterinární náklady.

Je potřeba zaměřit se také na oblast grantů, které organizace doposud nevyužívá a vytvoření fundraisinnngového plánu do budoucna.

4.3 Návrh na zlepšení financování

Pro neziskový sektor není výhodné zaměřovat se pouze na jednu oblast své činnosti. Členové organizace by se proto měli zamyslet, jaké vlastně existují zdroje financování, vybrat

si z nich ty, které vyhovují aktivitám spolku a využít je v nejvyšší možné míře. Je zapotřebí rozvíjet své projekty a oslovovat stále větší množství široké veřejnosti všemi možnými způsoby.

V rámci této kapitoly budou podány potřebné informace, jak lépe by měla organizace využívat různé zdroje financování, a tím se stát finančně nezávislejší.

4.3.1 SWOT analýza

Název SWOT analýzy je odvozen od počátečních písmen anglických slov:

- Strengths - silné stránky,
- Weakness - slabé stránky,
- Opportunities - příležitosti,
- Threats - ohrožení.

Silné a slabé stránky se týkají vnitřního prostředí organizace, příležitosti a ohrožení naopak existují v souvislosti s okolním světem.

Obecně pro ekonomiku lze vyčíst některé body, které jednotlivé složky SWOT analýzy charakterizují. Mezi *silné stránky* lze zařadit především schopnosti, dovednosti, znalosti, zdroje, potenciál a dosažené úspěchy.

Naproti tomu *slabé stránky* představují např.: vysoké náklady, špatná dopravní dostupnost firmy, fluktuace zaměstnanců nebo nedostatek zkušeností. Platí, že silné stránky vlastní firmy jsou většinou zároveň slabými stránkami konkurence.

Opportunities jsou externí skutečnosti, které pravděpodobně firmě přinesou úspěch, pokud je dokáže identifikovat a správně využít. Patří sem například technologický vývoj, nenaplněné potřeby zákazníků, módní trendy, daňové úlevy, či oborové standardy.

Threats zahrnují skutečnosti, které mohou snížit poptávku, zapříčinit nespokojenost zákazníků, nebo dokonce ohrozit ekonomickou stabilitu firmy. Typickými hrozbami jsou

například aktivity konkurentů, změny zákaznických preferencí, živelné pohromy nebo zavádění regulačních opatření a obchodních bariér.

Prostřednictvím této analýzy je možné předpokládat, že budou upřesněny důležité informace pro současné a budoucí fungování Moravskoslezského spolku na ochranu zvířat.

4.3.1.1 Silné stránky

- **Působení v oblasti ochrany zvířat již 25 rokem**

Organizace vznikla v roce 1990, proto není nijak velkým překvapením, že je ve své oblasti působení dobře známá. Lidé, kteří se o tuto problematiku oblast zajímají si tento spolek spojili se solidaritou, ochotou rozdávat a pomáhat druhým a především do této organizaci vkládají sto procentní důvěru.

- **Dlouholetá spolupráce s jednou osvědčenou veterinární klínou**

Veškerou lékařskou pomoc, která je pro zvířata potřebná, vykonává klinika v Ostravě Porubě. Zde ordinuje MVDr. Jan Nytra, který s ochotou a bez zbytečných prodlev přistupuje k okamžitému ošetření. A to vždy nehledě na to, jaké finanční možnosti má spolek v daný moment k dispozici. S touto veterinární ordinací organizace spolupracuje od samotných počátků své existence a nikdy nevznikly sebemenší rozpory v oblasti finanční či profesionální. Navíc veterinární ordinace je zprostředkovatelem nadačního fondu a např. v roce 2014 organizace díky tomu obdržela určité finanční prostředky.

- **Spolupráce s jinými organizacemi obdobného poslání**

Organizace MSOZ již dlouhodobě spolupracuje s „neziskovkami“, kterým také svět zvířat není lhostejný. Mezi takto zaangażované instituce patří např:

- *Nadace na pomoc opuštěným zvířatům* (založena v roce 1994 MVDr. Janem Nytrou jako součást veterinární kliniky, kde se starají o zraněná zvířata),

- *Toulavé tlapky* (fungující od roku 2007, s cílem vytvořit pro opuštěná zvířata přechodné příjemnější prostředí pro život),
- *Neposedné tlapky* (od roku 2011 se zaměřuje na pomoc psů a koček v Moravskoslezském kraji),
- *Pes v nouzi* (nadační fond vnikl v roce 2009 pro pomoc psům, jak na ulicích tak v útulcích),
- *Zastavme utrpení* (spolek bojující za práva zvířat a etické zacházení s nimi),
- *Mazlíci v nouzi* (nově vzniklá organizace v Ostravě s cílem pomoci zvířat a odhalování množičen),
- *Domov pro opuštěné a týrané psy paní Synkové* (nejedná se o organizaci, ale o soukromou osobu paní D. Synková, která sama vlastními silami a na vlastní náklady pomáhá cca 50 psů).

To byl výčet ten nejpodstatnějších se stručnou charakteristikou oblasti jejich působení.

- **Navazování kontaktů se školními institucemi**

Statutární orgán se nově rozhodl zahájit osvětu u mladých lidí a proto organizace navštěvuje mateřské a základní školy, kde vysvětluje, jak se správně starat o zvířata a nezapomínat na jejich pravidelné lékařské kontroly. Především seznamují žáky s tím, jak se mají zachovat v případě, že sami narazí na případ týraní. Vešketé tyto informace jsou podávány prostřednictvím názorných ukázek a her pro snadnější pochopení a zapojení se.

- **Vysoké procento individuálního dárcovství**

Jsou to především dárci, kteří umožňují fungování spolku. Právě jejich finanční možnosti, které poskytují organizaci, umožní uhradit většinu veterinární péče představující přibližně 80% veškerých výdajů. Možností, jak ještě navýšit tyto příjmy, lze vidět v oslovení všeobecného dárcovství, kdy organizace od roku 2015 nově zahajuje veřejné sbírky a tudíž lze předpokládat vysoký nárůst peněžních prostředků.

- **Nadšený a obětavý tým**

Aktuální členové výboru organizace jsou zapálení do poslání spolku ve všech ohledech. Ochotně potřebným činnostem věnují dostatek času a energie. Přínosem jsou také oborové zkušenosti jednotlivých členů ať už v oblasti ekonomie, práva či sociologie.

- **Spolupráce s útulky v Moravskoslezském kraji**

Spolek aktivně pomáhá činnosti útulků v Moravskoslezském kraji. Určitou část ze získaných prostředků ať už finančních nebo materiálních poskytuje pro zvířata umístěná v tomto přehodném azylu. Jednotliví členové ve svém volném čase a po splnění veškerých organizačních povinností s ochotou a radostí vezmou umístěná zvířata v útulcích do přírody.

4.3.1.2 Slabé stránky

- **Neexistence dlouhodobého strategického plánu**

Strategický plán spolek vytvářel v podstatě jen okrajově. Veškeré plánované projekty a akce plánoval jen na několik měsíců dopředu. Tato absence sebou přináší řadu strastí, které organizaci doprovází především v oblasti financí a které jejím vytvořením může organizace zcela nebo částečně vyčlenit.

- **Působení v méně ekonomicky zdatném prostředí**

Je obecně známé, že Moravskoslezský kraj méně bohatým region a v jiné oblasti ČR by sedalo vytěžit prostřednictvím prodejních akcí (ve většině případů je vstupné zcela zdarma nebo dobrovolné) a nově spuštěných veřejných sbírek větší obnos prostředků.

- **Závislost na veřejných zdrojích, nízké procento samofinancování**

- **Nedostatek členů a okolní souvislosti**

Spolek postrádá optimální počet aktivních členů, jenž by se zapojili do práce v terénu nebo v oblasti administrativního či ekonomického. Jelikož je pro stávající členy až nadlidský výkon pomáhat potřebným efektivně v co nejkratší dobu a zároveň podporovat a rozvíjet finanční možnosti organizace. Všichni členové práci spojenou s organizací vykonávají ve volném čase mimo své běžné zaměstnání, proto je jejich časové vytížení maximální. S tímto problémem souvisí i *mezera v počtu dobrovolníků*, kteří by právě vypomohli členům spolku a uspíšili by zlepšení životní situace potřebným.

- **Nedokonalost ve využívání fundraisingových zdrojích**

Spolek je v kontaktu s několika sponzory, kteří finančně i informativně pomáhají, za což je organizace nesmírně vděčná. Mezi takové můžeme uvést nadační fond Pes v nouzi, jógové studio Harcovka, jógové studio Santosha a VAKO montáže. Ale bohužel, výdaje jsou natolik vysoké, že sektor těchto zdrojů v sobě skrývá ještě nevyužité možnosti.

- **Potřeba úpravy vnitřních pravidel fungování**

Faktem je, že pro správné fungování organizace zapotřebí usměrňovat rozdělení činností. U plnění vytyčených cílů organizace je pravděpodobné, že nebudou plněny dle představ a to z důvodu, že jednotliví členové zastupují příliš široký okruh činností. Je tedy vhodné stanovit přesné kompetence a oblasti zodpovědnosti jednotlivých členů.

- **Nedostatečná medializace**

Na reprezentaci poslání organizace se částečně pracuje, vyšla i řada článků, ve kterých byla její činnost vyzdvihnuta, ale i přesto rozšíření mediálních zdrojů nemůže nijak uškodit, spíše naopak. Velmi by spolku pomohlo mediální rozšíření do rádiových stanic či veřejně oblíbenějších časopisů.

- **Obsah a zveřejnění finančních dokumentů**

Mezi velké negativum patří rozsah a přehled finančních zpráv, které organizace každoročně vytváří. Zcela zde chybí potřebné rozdělení příjmů a výdajů, kterého spolek za dané období dosahuje. Zároveň široká veřejnost nemá přístup do zpráv ať už finančních či výročních nahlédnout, což může být jedním z důvodů, proč se rozhodne nezapojit se do činnosti spolku.

Je tedy vhodné, aby do budoucna organizace zveřejnila své zprávy hospodaření alespoň z období posledních třech let na svých webových stránkách.

4.3.1.3 Příležitosti

- **Vytvoření strategického plánu**
- **Nabídka grantů**

Organizace může prostřednictvím předplatného časopisu Gratis, Grantového kalendáře na portálu www.neziskovky.cz, informačního servisu pro nestátní neziskové organizace či elektronického zpravodaje Svět neziskovek získávat pravidelné informace o nově vyhlašovaných grantech, kterých by mohlo využít, či jiné důležité informace týkající se neziskového sektoru.

- **Rozšíření samofinancování**
- **Využití známé tváře pro prezentaci spolku**

Je pravdou, že ve většině případů větších známějších organizací podporují jejich činnost proslulé osobnosti. Z toho důvodu by nejspíš nebylo špatným krokem oslovit celebritu v oblasti pěvecké či herecké zda by nebyla ochotna se zúčastnit některých prodejních akcí, kterých se organizace účastní.

Do budoucna bychom navrhli při příležitosti pořádání některých společenských akcí (jarmarků či festivalů) vytvořit menší pěvecké vystoupení regionálních zpěváků.

- **Vyšší medializace**

Velkým přínosem by mohla být celorepubliková medializace, např. oslovení České televize, o které je známo, že v minulosti natočila dokumenty v oblasti ochrany zvířat. Dále organizace může poskytnout rozhovory v rádiích, zároveň vyzvat veřejnost k příspěvku a dostat se tak více do jejich podvědomí.

- **Zvýšení zdrojů financování**

Od roku 2015 organizace začala realizovat dárcovské sms, kdy na účet organizace je připsáno 28,5 Kč. Přichází také s novinkou dárkových poukázek, které jsou určeny pro konkrétní veterinární ošetření. Veřejné sbírky můžeme taky považovat za novotu. Pro tuto akci bylo obstaráno 5 pokladniček, které budou rozmístěny na různá veřejná místa. Veškerá tato zlepšení výrazně zlepšují momentální finanční prostředky.

- **Pravidelné vzdělávací aktivity ve školních zařízeních**

V rámci osvěty, s kterou spolek přichází, lze vidět potenciál v pravidelných besedách, které by byly prevencí proti budoucímu nekalému chování. Zároveň by se zde vyskytla možná pomoc samotného spolupracujícího školního zařízení (místo pro prodejní akce či umístění veřejné pokladničky) či rodičů navštěvujících školáků.

4.3.1.4 Ohrožení

- **Přemíra administrativních úkolů na úkor podstatných činností**

Jednu z velkých nevýhod lze spatřit v absenci pozice administrativního pracovníka, který by odstaral veškeré papírování spojené s chodem organizace. Těmito úkony je zaměstnáváno vedení, které už tak má nadměru povinností. Zároveň by tato pozice mohla být pojata se širokým zaměřením. A to nejen v oblasti administrativy, ale také v oblasti financí a

především účetnictví, který ve spolku zcela chybí. Tato odvětví jsou spolu neodmyslitelně spojena a je spíše na škodu, aby jednotlivé tyto činnosti byly rozděleny mezi více pověřených osob.

- **Omezené množství získaných prostředků**

Z důvodu ekonomických možností Moravskoslezského kraje by se nemuselo vyplatit nastavit lehce zvýšené ceny v případě samofinancování. Zájemce by toto mohlo naopak odradit. Dále také zvýšení částky členských příspěvků či vyšší adopční poplatky by mohlo vést ke stejným následkům.

- **Neefektivní náborů dobrovolníků**

Spolek již dlouhodobě pociťuje nedostatek dobrovolníků. Nelze předpokládat, že by to bylo způsobeno nedostatečnou otevřeností organizace pro nové zájemce. Spíše bude problém v neochotě lidí zapojit se do takto problematické oblasti.

- **Omezení činnosti či odchod hlavních členů**

Většina členů organizace je zaměstnána v odlišné oblasti působení a spolku se věnuje ve svém volném čase. V případě, že by hrozilo jakékoliv omezení jejich dobrovolnické činnosti, hrozí velký předpoklad toho, že spolek by nebyl nadále schopen fungovat ve stejné míře jako doposud.

5. Závěr

Tato diplomová práce měla především za úkol objasnit přeměnu občanského sdružení, ke které došlo vzhledem k nahrazení zákona o sdružování občanů novým občanským zákoníkem. Podstatnou roli zde hrálo představení si dosavadní právní úpravu občanského sdružení a následně i vzhled nových právních forem. Tato práce se snažila co nejvíce objasnit transformaci, aby sledovala především změnu dosavadních občanských sdružení v souvislosti s nabytím účinnosti nového občanského zákoníku. Po srovnání jednotlivých právních forem lze konstatovat, že nejvýhodnější možností, kterou si stávající občanská sdružení mohla vybrat je právní forma spolku.

V návaznosti na to, byla představena vybraná nezisková organizace Moravskoslezský spolek na ochranu zvířat, která již označení vybrané právní formy nese v názvu od samotného vzniku a tudíž tato nejprospěšnější varianta se stala její jasnou volbou. Bylo objasněno, jaké právní, administrativní a finanční následky tato přeměna organizaci přináší. V důsledku toho je v práci přednesen návrh, jak by mělo vypadat aktuální znění stanov vybrané organizace. Součástí návrhu změny stanov jsou také body, které by měli přispět ke zlepšení finančního a účetního sektoru spolku.

Druhým dílčím cílem práce bylo analyzovat oblast hospodaření spolku. Z tohoto důvodu byla analyzována a nastíněna finanční situace spolku. Poté co bylo zjištěno, že organizace zcela opomněla rozlišovat oblasti aktivit, došlo k rozdělení hlavní a vedlejší činnosti působení. To sebou přineslo i tolik podstatné ročlenění hospodaření dle aktivit a vyjádření celkových dílčích výsledků hospodaření. Pozornost byla také věnována v oblasti vytváření finančních a výročních zpráv, které z pohledu finančního postrádaly potřebné údaje. V samém konečném znění předposlední kapitoly byly předneseny návrhy na zlepšení dosavadního způsobu financování, byly odhaleny silné a slabé stránky organizace a také jaké příležitosti a ohrožení organizaci obklopují.

Jeden z přínosů této diplomové práce je především v tom, že poskytuje přehledný komplex o transformačních možnostech, vyvozuje, která z variant je nejprospěšnější. Podstatnější je, ale to, že tato přeměna je aplikovaná na konkrétní organizaci, která tuto práci může využít pro své následující právní kroky k úplnosti a správnosti přeměny. Díky

podrobnější analýze hospodaření zároveň si může ucelit finanční oblast, ve které, jak sama přiznala, má nedostatky ve svých vnitřních, pro správný chod, podstatných skutečnostech.

Seznam použité literatury

Knihy

BĚLOHLÁVEK, Alexander J. a kol. *Nový Občanský zákoník - Srovnání dosavadní a nové občanskoprávní úpravy včetně předpisů souvisejících*. Plzeň: Aleš Čeněk, s.r.o., 2012. 832 s. ISBN 978-80-7380-413-8.

MARKOVÁ, Hana. *Daňové zákony 2015 - Úplná znění platná k 1. 1. 2015*. Grada, 2015. 272 s. ISBN 978-80-247-5507-6.

MERLÍČKOVÁ ŘÚŽIČKOVÁ, Růžena. *Neziskové organizace – vznik, účetnictví, daně*. 12. vyd. Olomouc: ANAG, 2013. 264 s. ISBN 978-80-7263-825-3.

PAHL Nadine a Anne RICHTER. *SWOT Analysis - Idea, Methodology And A Practical Approach*. BoD – Books on Demand, 2009. 92 s. ISBN 3640303032.

PLAMÍNEK, Jiří a kol. *Řízení neziskových organizací: první český rádce pro pracovníky v občanských sdruženích, nadacích, obecně prospěšných společnostech, školách, církvích a zdravotnických zařízeních*. Nadace Lotos, Praha 1996. 186 s. ISBN 80-238-0442-1.

STEJSKAL, Jan a kol. *Neziskové organizace - vybrané problémy ekonomiky*. Wolters Kluwer, 2013. 172 s. ISBN 978-80-7357-973-9.

SVOBODOVÁ, Jaroslava a kol. *Účtová osnova, České účetní standardy pro účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání (nevýdělečné organizace) – 187 postupů účtování*. 6. vyd. Olomouc: ANAG, 2012. 344s. ISBN 978-80-7263-728-7.

URBANCOVÁ, Alžběta a Šárka KRYŠKOVÁ. *Účetnictví nevýdělečných organizací A. 2. vyd.* Ostrava: Ediční středisko VŠB-TU Ostrava, 2008. 232 s. ISBN 978-80-248-1801-6.

Elektronické zdroje

Internetové stránky Moravskoslezského spolku na ochranu zvířat [online]. Dostupné z:

<http://pomahamezvivotum.cz/>

FORST, A. „Transformace“ občanských sdružení na spolky dle nového občanského zákoníku [online]. 2015 [vid. 15. března 2015]. Dostupné z:

<http://obcanskyzakonik.justice.cz/infocentrum/media/transformace-obcanskych-sdruzeni-na-spolky-dle-noveho-obcanskeho-zakoniku/>

MFČR. České účetní standardy č. 701 až 710 pro některé vybrané účetní jednotky, které vedou účetnictví podle vyhlášky č. 410/2009 Sb. - použijí některé vybrané účetní jednotky v účetním období začínajícím dnem 1. ledna 2015 [online]. 2015 [vid. 12. 1. 2015]. Dostupné z:

<http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/regulace/ucetni-reforma-verejnych-financi-ucetnic/pravni-predpisy/platne-ceske-ucetni-standardy/2015/ceske-ucetni-standardy-c-701-az-710-pro-20155>

Ing. Truhlářová, M. Zdaňování neziskových organizací v roce 2014 [online]. 2015 [vid. 14. ledna 2015]. Dostupné z:

<http://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/dan-z-prijmu/zdanovani-neziskovych-organizaci-v-roce-2014/>

Zákon č. Sb., o obchodních korporacích [online]. 2015 [vid. 15. března 2015]. Dostupné z:

<http://business.center.cz/business/pravo/zakony/obchodni-korporace/>

Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví [online]. 2015 [vid. 15. března 2015]. Dostupné z:

<http://business.center.cz/business/pravo/zakony/ucto/>

Zákon č. Sb., o daních z příjmů [online]. 2015 [vid. 5. února 2015]. Dostupné z:

<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-586>

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník [online]. 2015 [vid. 18. února 2015]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89#cast1>

Základní údaje Moravskoslezského spolku na ochranu zvířat, registr ekonomických subjektů [online]. 2015 [vid. 18. února 2015].

Dostupné z: http://registry.czso.cz/irsw/detail.jsp?prajed_id=21052

SEDLÁČEK, A. *Soudní poplatky u spolků po novelizaci Zákona o soudních poplatcích 29. 12. 2014* [online]. 2015 [vid. 5. dubna 2015]. Dostupné z: <http://www.adam.cz/clanek-2015010027-soudni-poplatky-u-spolku-po-novelizaci-zakona-o-soudnich-poplaticich-29-12-2014.html>

Předpis 335/2014 Sb., zákon, kterým se mění zákon č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů [online]. 2015 [vid. 5. dubna 2015]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2014-335>

Předpis č. 549/1991 Sb., zákon České národní rady o soudních poplatcích [online]. 2015 [vid. 5. dubna 2015]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-549#f1393981>

Seznam zkratk

ČR	Česká republika
D	dal
Kč	korun českých
MD	má dáti
MV	Ministerstvo vnitra
MVDr	doktor veterinární medicíny
NF	nadační fond
ÚZ	účetní závěrka
z.s.	zapsaný spolek
z.ú.	zapsaný ústav

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č.121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB - TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB - TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB - TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB - TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB - TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB - TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 24. dubna 2015

.....

Bc. Sandra Zarembová

Seznam příloh

Příloha č. 1 Přehled členění příjmů dle zákona o daně z příjmu z let 2013 - 2015

Příloha č. 2 Příjmy a výdaje Moravskoslezského spolku na ochranu zvířat z roku 2012

Příloha č. 3 Finanční zpráva Moravskoslezského spolku na ochranu zvířat z roku 2013

Příloha č. 4 Finanční zpráva Moravskoslezského spolku na ochranu zvířat z roku 2014

Příloha č. 5 Výroční zpráva Moravskoslezského spolku na ochranu zvířat z roku 2012

Příloha č. 6 Výroční zpráva Moravskoslezského spolku na ochranu zvířat z roku 2013

Příloha č. 7 Výroční zpráva Moravskoslezského spolku na ochranu zvířat z roku 2014

Příloha č. 8 Aktuální stanovy Moravskoslezského spolku na ochranu zvířat

Příloha č. 9 Návrh na úpravu aktuálních stanov Moravskoslezského spolku na ochranu zvířat

Přílohy